

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 117 (5837) 3 iyul 2019-cu il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Uğurlu sosial inkişaf strategiyası

*Prezident İlham Əliyevin son islahatları və qərarları tərəqqiyə
və vətəndaşların rifahının yüksəlməsinə xidmət edir*

Səh 2

6

"Ermənistanın yeganə
qurtuluşu işğal etdiyi
torpaqlardan
çıxmaqdır"

7

Azərbaycan Polisinin
yaranmasının 101-ci
ildönümü qeyd edilib

10

Koçaryanın tərəfdarları,
"Qarabağ klanı" və
indiki hakimiyyət
arasında olan mübarizə

Uğurlu sosial inkişaf strategiyası

Prezident İlham Əliyevin son islahatları və qərarları tərəqqiyə və vətəndaşların rifahının yüksəlməsinə xidmət edir

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev sahibkarlığın dəstəklənməsi məqsədilə xarici dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların maliyyələşdirdikləri proqramların (layihələrin) əlaqələndirilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkoya təbrik məktubu ünvanlayıb. Təbrikdə deyilir: "Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç. Sizi milli bayramınız - Böyük Vətən müharibəsində Belarusun alman faşist işğalçılarından azad edilməsi ilə əlamətdar olan Müstəqillik Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm."

Belarus həqiqətən tarixi əhəmiyyətli bu hadisənin 75-ci ildönümünü müstəqilliyin və suverenliyin möhkəmlənməsi, dövlət idarəçiliyinin və siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi və modernləşdirilməsi, dinamik və ardıcıl sosial-iqtisadi inkişaf yolunda inamlı irəliləyən, firavanlaşan ölkə kimi qarşılayır.

Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizi ən yüksək səviyyədə təşkil olunmuş və bütün idman həvəskarları üçün əsl bayrama çevrilmiş, onlara parlaq çıxışlar və unudulmaz anlar bəxş etmiş II Avropa Oyunlarının uğurla keçirilməsi münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Bu genişmiqyaslı idman bayramı xalqlar və ölkələr arasında sülhün, etimadın və qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmlənməsinə şərait yaradan Olimpiya hərəkatının sarsılmaz prinsiplərinə Belarusun sadıqlığını bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirdi.

Hörmətli Aleksandr Qriqoryeviç, Sizə möhkəm cansağlığı və bütün təşəbbüslərinizdə uğurlar, qardaş Belarusun xalqına isə sülh və firavanlıq arzu edirəm".

də inamlı qələbə qazanmasını təmin etdi.

Göründüyü kimi, regionların inkişafı sahəsində qəbul edilmiş və uğurla həyata keçirilmiş dövlət proqramlarında, habelə, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair əlavə tədbirlərlə bağlı sərəncamlarda nəzərdə tutulmuş vəzifələrin icrası ölkədə qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafına, regionlarda kommunal xidmətlərin və sosial infrastruktur təminatının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılmasına, investisiya qoyuluşunun artmasına, yeni müəssisələrin, iş yerlərinin açılmasına və nəticədə, əhalinin məşğulluğunun artırılmasına və yoxsulluq səviyyəsinin azaldılmasına təkan vermişdir. Məhz Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında imzaladığı Fərman növbəti uğurlara atılacaq addımdır.

Bütövlükdə, Azərbaycanda regionların sosial-iqtisadi inkişafı davamlı xarakter daşıyır və əldə olunan nailiyyətlər də bunu təsdiqləyir.

Bütün bunlar isə, xalqımız, dövlətimiz və Vətənimiz üçündür. Yeni görülmə bütün işlər bizi qələbəyə və parlaq işıqlı gələcəyə aparır. Əminliklə deyə bilərik ki, bu proqram regionların sosial-iqtisadi inkişafında çox mühüm rol oynayacaq və Azərbaycan ölkə Prezidenti İlham Əliyevlə hələ çox böyük zəfərlərə imza atacaq.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2019-cu ilin altı ayı uğurlu və mühüm hadisələrlə əlamətdar oldu. Belə ki, Prezident İlham Əliyevin şəhid ailələri ilə görüşü və regionların inkişafına dair üçüncü Dövlət Proqramının yekunlarına həsr olunan konfrans, ardıcıl sosial paketlərin həyata keçirilməsi, bir daha göstərdi ki, ölkədə sosial və iqtisadi sahələrdə təkmil və nümunəvi dövlət siyasəti həyata keçirilir.

Son günlər ölkənin siyasi, sosial-iqtisadi və ictimai həyatında baş verən mühüm hadisələr, bunu deməyə tam əsas verir ki, Azərbaycan 2019-cu ilə uğurlu start verib və uğurla da başa vuracaq.

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan kompleks islahatlar Azərbaycana, ilk növbədə, "dünyada ən islahatçı" ölkə imicini qazandırır. Azərbaycan müstəqilliyi dövründə dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi, idarəetmənin təkmilləşdirilməsi üçün daim islahatlar keçirib və günün tələblərinə cavab verən bir sistem yaratmağa çalışıb. Struktur islahatları ilə bağlı atılan addımlar, bir daha göstərir ki, Azərbaycanda çevik idarəetmə sistemində böyük maraq var və bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcək.

Hər bir dövlətin əsas funksiyalarından biri əhalinin sosial müdafiəsini təşkil etmək, maddi nemətlərin ədalətli bölgüsünə nail olmaq, daxili siyasətin sosialyönümlüyünü ön planda saxlamaq, vətəndaşların sosial rifah halını yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Azərbaycanda da dövlət daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirir.

Şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri, onların ailə üzvləri daim dövlətin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunurlar. Bu kateqoriyaya aid olan insanlara mənzil və avtomobillər verilir, onlar güzəşt və müxtəlif kompensasiyalarla təmin edirlər. Elə dövlət başçısının müvafiq fərmanları ilə şəhid hərbi qulluqçuların vərsələrə 11 min manat məbləğində birdəfəlik ödəmələri verilməsi də, ölkə Prezidentinin növbəti humanist təşəbbüsü kimi qiymətləndirilir. Yanvarın 28-də Prezident İlham Əliyevin və xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın

Prezident Sarayında şəhid ailələri ilə görüşləri də, bir daha təsdiqlədi ki, dövlət başçısı ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmış və qazi olmuş şəxslərə hər zaman diqqət və qayğı göstərir. Bunu həm də indiyədək bu kateqoriyadan olan insanlara verilən mənzillər, avtomobillər və müxtəlif sahələr üzrə tətbiq edilən güzəştlər də təsdiqləyir.

Böyük zəfərlərə imza atılacaq qürurverici inkişaf

Məhz Azərbaycanın uğurlu inkişafında regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının qəbul edilməsi prioritetdir. Belə ki, zamanın nəbzini düzgün tutmaqla, mövcud iqtisadi potensialdan və resurslardan, bütün imkanlardan səmərəli şəkildə istifadə etməklə ölkə iqtisadiyyatının keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymasına böyük uzaqgörənliklə nail olan Prezident İlham Əliyev dövlət proqramlarının qəbul edilməsi ilə bağlı imzaladığı Sərəncamla həm də Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarını, arzularını və görmək istediklərini həyata keçirdi.

Artıq uğurla icra edilən regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları, ölkəmizin inkişafında mühüm rola malik olmaqla yanaşı, vətəndaşlarımızın sosial rifahının yüksəlişində də əsaslı yer tutur. İstər yeni sosial-iaşə obyektlərinin, istərsə də, digər infrastrukturların tikilməsi və yenilənməsi vətəndaşlarımızın sosial rifahının yüksəlişinə xidmət göstərir.

Dövlət proqramları - faktlara söykənən reallıqlar...

Qeyd edək ki, 2004-2008-ci illəri əhatə edən birinci Dövlət Proqramın icra edildiyi müddətdə ölkənin bütün regionlarını əhatə etməklə, 20 mindən artıq yeni müəssisə yaradıldı. ÜDM-in real həcmi 2,6 dəfə artaraq, 38 milyard manata çatdı. ÜDM-in adambaşına düşən nominal həcmi isə, 5 dəfə artaraq, 4440 manat təşkil etdi. Bu dövrdə qeyri-neft sektoru 1,8 dəfə artdı. Sənayedə 2,5, kənd

təsərrüfatında isə, 25,2 faiz artım qeydə alındı. 2003-cü ilə müqayisədə 2008-ci ildə əhalinin gəlirləri də 4 dəfə artdı. Bu müddətdə ölkə üzrə 750 mindən artıq yeni iş yeri açıldı ki, bu da Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildə verdiyi vədin reallaşması idi. Yeni iş yerləri, öz növbəsində, yoxsulluğun səviyyəsinin azalmasına mühüm rol oynadı. 2003-cü ildə ölkə əhalisinin təxminən 44,7 faizi yoxsulluq şəraitində yaşayırdısa, artıq 2008-ci ilin sonuna bu kateqoriyaya əhalinin yalnız 13,2 faizi aid olunurdu. Xatırladaq ki, həmin dövrdə Prezident İlham Əliyev şəhər və rayonların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair, əlavə olaraq, 17 Sərəncam imzalamışdı.

2009-2013-cü illəri əhatə edən ikinci Dövlət Proqramı ölkənin sosial-iqtisadi nailiyyətlərini daha da artırdı. Azərbaycanda qeyri-neft sektoru 2,6 dəfə artdı, valyuta ehtiyatları çoxaldı, xarici ticarət dövriyyəsi 6,6 dəfə, ixrac 9,3 dəfə, idxal 4,1 dəfə, qeyri-neft ixracı 4,7 dəfə çoxaldı. Bu illərdə dövlət büdcəsinin gəlirləri 16 dəfə, orta aylıq əməkhaqqı 5,5 dəfə, pensiyalar 9,6 dəfə, əhalinin əmanətləri 27 dəfə artdı. Yoxsulluğun səviyyəsi 2003-cü ildəki 44,7 faizdən 2013-cü ildə 5,3 faizə düşdü. Bu dövrdə 1,2 milyondan çox yeni, o cümlədən, 900 min daimi iş yeri açıldı, 55,6 min yeni müəssisə yaradıldı.

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası da uğurla yekunlaşdı. Amma biz bu proqramın nəticələrini ötən 15 ilin nümunəsində nəzərdən keçiririk. Ona görə ki, hər üç Dövlət Proqramı bir-birinin məntiqi davamıdır. 15 ilin sosial-iqtisadi yekunları isə, həqiqətən, qürurvericidir. Dövlət başçısı Prezidentin müşavirədə səsləndirdiyi rəqəmlər ötən 15 ilin real inkişaf mənzərəsidir. Bu dövrdə Azərbaycanda ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə, qeyri-neft sektoru 2,8 dəfə, kənd təsərrüfatı istehsalı 1,7 dəfə artıb. Dünyada, qısa müddətdə, belə inkişaf göstəricilərinə nail olmuş dövlət göstərmək, yəqin ki, mümkün deyil.

Təbii ki, bu dövrün sosial uğurlarının statistikasını da təqdirəlayiqdir. 2 milyon iş yeri açılması, maaşların 7, pensiyaların 9 dəfə artması, işsizliyin 5 faizə düşməsi Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan sosial nailiyyətlərdir. Məhz belə uğurlar Cənab İlham Əliyevin prezident seçkilərin-

Ölkəmizdə uşaq bağçaları müasir standartlara uyğun inşa olunur

Azərbaycanın daxili imkanları genişləndikcə, sosial sahələrə də diqqət artırılır. Ölkə daxilində infrastruktur yenidən qurulur və görülməli işlər müasir səviyyədə həyata keçirilir. Əlbəttə ki, dünyanın inkişaf etmiş ölkələri sırasında yeri olan Azərbaycanın sürətli inkişafı, bütün sahələrdə özünü büruzə verir. Təhsil ocaqlarının, uşaq bağçalarının yenidən qurulması, təmiri və inşası istiqamətində də davamlı olaraq işlər görülür.

Uşaqların sağlam mühitdə böyüməsi və tərbiyə olunması, müvafiq standartlara cavab verən təhsil müəssisələrində oxuması üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Uşaqların keyfiyyətli təhsil və yüksək dünya standartlarına cavab verən tibbi xidmətlərlə təmin edilmələri, hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunmaları, onlar üçün zəruri şəraitin yaradılması, böyüməkdə olan nəslin şəxsiyyət və layiqli

miz kimi, Azərbaycanın bir sıra rayonlarında fondun təşəbbüsü ilə inşa edilən uşaq bağçaları dediklərimizi əsaslandırır. Qaxda, Beyləqanda, Qəbələdə, Tovuzda, Samuxda və başqa rayon və şəhərlərdə fondun təşəbbüsü ilə istifadəyə verilən uşaq bağçalarında balacaların təlim-tərbiyəsi və istirahəti üçün hər cür şərait yaradılıb və balacaların təhlükəsizliyi təmin edilib. Bu bağçalar digərlerinden fərqli olaraq, layihə əsasında inşa olunub. İdman otaqlarının müəssisələrdə istifadəyə verilməsi, uşaqlarda kiçik yaşlardan idmana həvəs oyatmaqla yanaşı, onların fiziki sağlamlıqlarının möhkəmlənməsinə istiqamətlənib. Uşaqların dünyagörüşünü zənginləşdirmək üçün müxtəlif əyani vəsaitlərin istifadəyə verilməsi də bağçaların yeni bir formada qurulmasına gətirib çıxarıb. Belə ki, onların orta məktəbə hazırlanması məsələsinə də diqqət ayrılır. Bağçalarda uşaqlar üçün nağıllar dünyasını əks etdirən detallara, xüsusi diqqət ayrılır ki, bu da,

vətəndaş kimi formalaşması başlıca prinsiplərindəndir.

Uşaq bağçalarının da yenidən qurulmasına müasir dövrümüzdə ehtiyac duyulduğundan, bu sahədə işlər sürətlənib. Ölkə əhalisinin say artımı bu tələbatı daha da artırmış oldu. Uşaqların gələcək inkişafının, demək olar ki, ilkin təməli, məhz uşaq bağçalarında olduğundan, bu müəssisələrə dövlətin diqqəti xüsusiədir. Müasir körpələr evi-uşaq bağçalarının istifadəyə verilməsi, bunun əyani təsdiqidir. Uşaq tərbiyə müəssisələrinin inşasına, eləcə də, mövcud olanların ən müasir tələblər səviyyəsində yenidən qurulmasına, dövlət tərəfindən həyata keçirilən proqramlarla yanaşı, Heydər Əliyev Fondu da xüsusi töhfə verir. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESCO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan əhalisinin sağlamlığı, xoşbəxtliyi, firavanlığı, sülh və əmin-amanlığın müdafiəsinə töhfələrini verir.

UŞAQ BAĞÇALARININ MÜASİR STANDARTLAR SƏVİYYƏSİNDƏ QURULMASI HEYDƏR ƏLİYEV FONDUNUN DİQQƏT MƏRKƏZİNDƏDİR

Gənc nəslin təhsili və sağlamlığının qorunması Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərindən biri olduğun-

dan, fond ölkədə həyata keçirilən təhsil və səhiyyə islahatlarında xüsusi fəallıq nümayiş etdirir. Heydər Əliyev Fondunun bu sahədə həyata keçirdiyi tədbirlər isə birbaşa genefondun qorunmasına, bu sahədə mövcud problemlərin əsaslı həllinə yönəldilmişdir. “Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı”, “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” proqramları və “Təhsilə dəstək” layihəsi çərçivəsində ölkəmizdə təhsilin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəlməsinə gətirib çıxarmışdır. Məktəbəqədər hazırlıq müəssisələrinin, uşaq bağçalarının müasir standartlar səviyyəsində qurulması və onların maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi Heydər Əliyev Fondunun diqqət mərkəzindədir. “Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı proqramı” çərçivəsində ölkəmizdə uşaq evi və internat məktəbi əsaslı təmir olunub və bu müəssisələrdə yaşayan uşaqların problemləri daim diqqətdə saxlanılıb. Müasir tələblərə cavab verən uşaq evlərində in-

şa edilmiş hamam, üzgüçülük hovuzu, yay konsert meydançası, stadion, iclas, idman, rəqs salonları, həyətdəki yaşıllıqlar, uşaqların əl işləri muzey-sərgisi burada balacaların fiziki və əqli cəhətdən sağlam böyümələri üçün hər cür şərait yaradılması fondun xeyrixah fəaliyyətinin bəhrəsinə əyani sübutdur.

GƏLƏCƏYİMİZ OLAN UŞAQLARA XÜSUSİ DİQQƏTLƏ YANAŞILIR

Mehriban xanım Əliyevanın bu sahədə həyata keçirdiyi islahatlar, mövcud problemlərin əsaslı şəkildə həllinə yönəlmişdir. Belə ki, uşaq bağçalarının müasir standartlar səviyyəsində qurulması və onların maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi yönündə görülən işlər də öz nəticəsini verir. Bildiyi-

uşaqların dünyagörüşünün formalaşmasına təsirini göstərir.

Görülən işlərin davamı olaraq, bu günlərdə Bakının Yasamal rayonundakı 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası üçün Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilən yeni binanın açılışı olub. 2 korpusdan ibarət 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası müasir tələblərə cavab vermədiyindən, mövcud 150 yerlik binası sökülüb və onun yerində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə müasir tipli 200 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası tikilib. İstifadəyə verilən körpələr evi-uşaq bağçasının ikimərtəbəli məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin otaqları və dəhlizləri uşaqların sevimli nağıl qəhrəmanlarının şəkilləri ilə bəzədilib. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsində 6-sı Azərbaycan, 4-ü isə rusdilli bölmə olmaqla, ümumilikdə, 10 qrup fəaliyyət göstərəcək. Körpələr evi-uşaq bağçasında bir yaşdan 6 yaşadək 200 uşağın təlim-tərbiyəsi ilə 46 nəfərdən ibarət peşəkar heyət məşğul olacaq. Gələcəyimiz olan uşaqların təlim-tərbiyəsinin ən yüksək səviyyədə təşkili, onların sağlamlıqlarının qorunması və vətənpərvər, savadlı şəxsiyyətlər kimi yetişmələri istiqamətində Azərbaycan dövləti çox mühüm layihələr həyata keçirir. Bu işlərə Heydər Əliyev Fondunun töhfəsi də olduqca əhəmiyyətlidir.

Göründüyü kimi, məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yenidən qurulması, bu sahədə ciddi keyfiyyət dəyişikliyinə nail olunması ilə bağlı layihələr uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində Azərbaycanda aparılan siyasətin uğurlu və məntiqi nəticəsidir.

ZÜMRÜD

3 iyul 2019-cu il

Zəngin, mənəvi və intellektual potensialdan qaynaqlanan layihələr

Leyla Əliyeva: “Azərbaycanı xaricdə layiqincə təmsil etdiyimiz, mədəniyyətlərarası dialoqun genişlənməsinə töhfə verdik və tolerantlıq ənənələrini qoruyub-saxladığımız üçün fəxr edirik”

Müasir dünyamızda dövlətlər arasında münasibətlərin yaranması, əməkdaşlığın möhkəmlənməsi və dünya birliyinin inkişaf sahəsində məqsədlərə birgə nail olması əsas məsələlərdən biri olaraq diqqətdədir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində, ölkəmizlə dünya dövlətləri arasında münasibətlər daha da sıxlaşır, iqtisadi, mədəni və siyasi münasibətlər müstəvisində uğurlar əldə olunur. Azərbaycan dünyaya ənənəvi humanizm prinsiplərini nümayiş etdirir.

Dövlətlər arasında dostluq münasibətləri kontekstində əlaqələrin genişlənməsinə və tərəfdaşlığın səmərəli olmasına Heydər Əliyev Fondu da töhfələrini vermiş olur. Fondun Türkiyə, Rusiya və bir sıra başqa ölkələrdə nümayəndəliklərinin yaradılması və

“...DÜŞÜNÜRƏM Kİ, NƏYƏSƏ İNANIRSAN VƏ NƏYİSƏ ÇOX ARZULAYIRSANSA, ONA NAIL OLACAQSAN”

Sözsüz ki, bu nailiyyətlər onun boy atdığı mühitlə, formalaşdığı ailəsi ilə sıx bağlı olan amillərdir. Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi müdrik Şəxsiyyətin ailəsində böyüyən və bu nəslin təmsilçisi olan Leyla xanım, sözsüz ki, belə prinsipial mövqedə, Azərbaycanın müdafiəsində, onun uğurlu gələcəyinin parlaq olmasında əməli fəaliyyəti ilə seçilməli idi. Müsahibələrinin birində ona verilən “Heydər Əliyev həyatınızda sizə ən çox kömək olan hansı məsləhəti vermişdi” sualına belə cavab verir: “Mən indi başa düşürəm ki, nə qədər böyük bir insanla yaxın olmuşam və nə qədər böyük bir insanla söhbətlərim olub. Hətta Onunla beş dəqiqə söhbət edənlər belə On-

fəaliyyəti bu əlaqələrin möhkəmlənməsində, bilavasitə rola malikdir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, Rusiya nümayəndəliyinin rəhbəri, “Baku” jurnalının təsisçisi, “Xocalıya ədalət” kampaniyasının təşəbbüskarı, İslam Konfransı Təşkilatının Gənclər Forumunun baş əlaqələndiricisi, Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin (RAGB) sədri olan Leyla Əliyevanın həyata keçirdiyi layihələr öz miqyası baxımından geniş və əhatəlidir. “Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyət spektri, həqiqətən, geniş və müxtəlifdir. Biz ən müxtəlif istiqamətlərdə - xeyriyyəçilik, təhsil, ekologiya, həmçinin mədəniyyət, incəsənət, səhiyyə, idman və İKT sahələrinin inkişafına yönəlmiş bir çox layihələri uğurla həyata keçiririk” deyən Leyla Əliyeva əksər layihələrin onun üçün xüsusi qürur mənbəyi olduğunu bildirib: “Bu və ya digər sahənin inkişafına köklü şəkildə təsir edən yeni təşəbbüslərin irəli sürülməsindən duyulan qürurdur... Azərbaycanı xaricdə layiqincə təmsil etdiyimiz, mədəniyyətlərarası dialoqun genişlənməsinə töhfə verdik və tolerantlıq ənənələrini qoruyub-saxladığımız üçün fəxr edirik”.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Azərbaycanla bağlı olan inkişafın bütün sahələri haqqında ətraflı informasiya təqdim edərək, həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırır. Ümummilli əhəmiyyətli məsələləri daim diqqətdə saxlayaraq Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında obyektiv informasiyanın da dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məsələsinə xüsusi

diqqət yetirir. Leyla Əliyevanın gənc olmasına baxmayaraq, gördüyü işlər miqyası baxımından əhatəli və çoxşaxəlidir. Əməli fəaliyyəti sahəsində Leyla Əliyevanın tərcümeyi-halında nail olduğu uğurlar və fəaliyyət daha aydın görünür. Belə ki, 3 iyul 1984-cü ildə anadan olan Leyla Əliyeva orta məktəbi bitirdikdən sonra Avropa Biznes Məktəbinə (ESB) daxil olub. İsveçrə və Böyük Britaniyada təhsil aldıqdan sonra 2006-2008-ci illərdə Rusiyada Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda politologiya fakültəsində dünya siyasəti üzrə magistr təhsili alıb. Tələbəlik illərindən başlayaraq, Leyla xanım Əliyeva ictimai fəaliyyətlə məşğul

olub. 10 may 2007-ci ildən Heydər Əliyev Fondunun Rusiya nümayəndəliyinin rəhbəridir. Elə həmin il dekabrın 19-da Moskvada “Baku” jurnalını təsis edib. 2008-ci il mayın 8-dən start götürmüş “Xocalıya ədalət” kampaniyasının təşəbbüskarıdır. 2008-ci ilin mayından İslam Konfransı Təşkilatı Gənclər Forumunun baş koordinasiya vəzifəsində çalışır. 2009-cu il aprel 18-də Rusiya Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (AMOR) sədri vəzifəsinə seçilib. 2010-cu ilə qədər MQİMO-da Azərbaycanlılar Klubunun sədri olub. 2011-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti vəzifəsini icra edir.

dan çox qiymətli ibrət dərsi ala bildilər. Amma mən Onu hər gün gördüm. Bu, heç nə ilə müqayisə olunmayacaq böyük təcrübə idi. Ən təəccüblüsü də bu idi. O, heç vaxt sənəin nə etməli olduğunu demirdi, istəyirdi ki, sən həmişə özün qərar qəbul edəsən. Mən Onu səhv etməyən və hər zaman çətin vəziyyətdən çıxış yolu tapan bir Şəxsiyyət kimi tanımışam. Onun üçün qeyri-mümkün heç nə olmamışdır. Buna görə də, düşünürəm ki, nəyəyə inanırsan və nəyəyə çox arzulayırsansa, ona nail olacaqsan”. Elə Leyla xanım da hər bir işin mümkünliyünü bu ailədə əxz edib. “Sizin üçün “mümkün deyil” anlayışı mövcudurmu” sualını cavablandırarkən, belə deyir: “Mənim fikrimcə, “xeyr”. Çünki nə vaxt ki, “bacarmıram” deyirlər, bu, əslində, “lazımı qədər istəmirəm” deməkdir. Yəni bir şeyi ki-fayət qədər istəyirsənsə, istədiyinə inanırsansa, çox iş görmək mümkündür. Vacib olanı isə gördüyün işin, həqiqətən, faydalı olmasıdır. Dərəcəsindən asılı olmayaraq, müsbət nəticəni, işinin fayda verdiyini gördükdə, daha çox iş görmək istəyirsən”.

Bəli, Leyla xanım görmək istədiyini, həyatda aldığı ibrət dərslərini sonrakı fəaliyyətində və əməlinə göstərdi. Bu gün Rusiyanın azərbaycanlı gənclərinin təşkilatlanmasında, Leyla Əliyevanın əməyi müstəsna. Azərbaycanın sülhsevər, humanist, dini tolerantlığa hörmətlə yanaşan və milli-mənəvi dəyərləri qoruyan bir xalq olduğunu Rusiyada nümayiş etdirir.

Ardı Səh. 5

Zəngin, mənəvi və intellektual potensialdan qaynaqlanan layihələr

Leyla Əliyeva: “Azərbaycanı xaricdə layiqincə təmsil etdiyimiz, mədəniyyətlərarası dialoqun genişlənməsinə töhfə verdikimiz və tolerantlıq ənənələrini qoruyub-saxladığımız üçün fəxr edirik”

Əvvəli Səh. 4

“AZƏRBAYCANLI GƏNCLƏRİ BİR ARAYA GƏTİRMƏK, ONLARIN RUSİYA CƏMİYYƏTİNƏ İNTEQRASIYASINA VƏ AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏTİNİ RUSİYADA LAYİQİNCƏ TƏMSİL ETMƏLƏRİNƏ KÖMƏK GÖSTƏRMƏK MÜMKÜN OLDU”

RAGT yarandığı gündən özünü müasir cəmiyyətin işgüzar və lazımlı strukturu kimi təqdim edir. Qurum fəaliyyət göstərdiyi zamanda ucsuz-bucaqsız Rusiya məkanında özünə imic yaradıb. Hazırda RAGT ictimai həyatın bütün sahələrində gənclər arasında qarşılıqlı münasibətlərin, ənənəvi Rusiya-Azərbaycan dostluq əlaqələrinin gələcək inkişafının əhəmiyyətli və lazımlı vasitəsinə çevrilib. Rusiyanın bir sıra şəhərlərində azərbaycanlı gənclər klubları fəaliyyətdədir. Moskvada, Sankt-Peterburqda, Arxangelsk, Tver, İvanov, Yekaterinburq və digər regionlarda yerləşən təşkilatlar gənclərin həyatının bütün istiqamətlərini - idman, səhiyyə, təhsil və mədəniyyəti əhatə edir. RAGT sağlamlığa və sağlam həyat tərzinə böyük diqqət ayırır. Məlum olduğu kimi, artıq bir neçə ildir ki, keçirilən “Qanının milləti yoxdur” aksiyası çərçivəsində qurumun könüllüləri ehtiyacı olan bütün şəxslərə təmənnaş qan verirlər. Bu aksiya təkəcə Moskvanı deyil, RF-nin regionlarını da əhatə edir. RAGT, həmçinin, “Sağlamlığına əmin ol - xəstəliyə “YOX” de” aksiyası da təşkil edir. Bu aksiya çərçivəsində bütün arzu edənlər pulsuz müayinə olunurlar. Qurumun Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İÇV/QİÇS üzrə birgə proqramı olan UNAIDS-lə müştərek layihəsi çərçivəsində RAGT-in fəalları universitet və məktəblərdə QİÇS-ə dair maarifləndirmə işləri aparır, narkotiklərin və tütünün zərərindən söz açıır, habelə, müvafiq mühazirələrlə regionları dolşırlar.

Bu gün RAGT-in fəaliyyəti və onun rəhbəri Leyla Əliyevanın təşkilatçılıq istedadı yüksək qiymətləndirilir. Qurum sivilizasiyaların və mədəniyyətlərin yaxınlaşmasına, beynəlxalq gənclər dialoquna, habelə, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin möhkəmlənməsinə müsbət töhfələrini verir. Hər bir işin əsasında ən əsas səmimi, saf və insanı münasibətlər dayanır. Leyla xanım müsahibələrinin birində onun bu qədər fəal və uğurlu təşkilat olacağını gözləmədiyini bildirir: “RAGT Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatıdır. Amma bu, eyni zamanda, həm də sevgi - xalqların, insanların qarşılıqlı sevgisi deməkdir. Həqiqətən də, azərbaycanlı gəncləri bir araya gətirmək, onların Rusiya cəmiyyətinə inteqrasiyasına və Azərbaycan mədəniyyətini Rusiyada layiqincə təmsil etməsinə kömək göstərmək mümkün oldu. Bu gün, demək olar ki, bütün universitetlərdə azərbaycanlı gənclər klubları var. Maraqlıdır, bundan başqa ölkələr də, nümunə götürüb və onlar da öz gənclər klublarını açmağa başlayıblar. Onlar da bununla öz ölkələrini və öz mədəniyyətlərini təmsil edirlər”.

İNSAN HƏQİQƏTİ YALANDAN AYIRMAĞI BACARIR

Azərbaycanı kənarda dövlət olaraq yaşatmaq, onun milli-mənəvi dəyərlərini təbliğ etmək, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində Azərbaycanın ədalətli mövqeyini, xalqımızın qəhrəmanlıq tarixini və onun coğrafi ərazisini tanıtmak baxımından, həyata keçirdiyi layihələr də əhəmiyyətlidir. Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq nüfuzunun artırılması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsinə yardımçı olan nümayəndəlik Azərbaycan həqiqətlərini, dünyaya çatdırılmasında bir vasitəçi və ötürücüdür. “Xocalıya ədalət” kampaniyası çərçivəsində dünya ölkələrində soyqırımına həsr olunmuş silsilə tədbirlər keçirilir. Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə “Xocalıya ədalət” rep üslubunda yazılmış mahnı Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında bir vasitə oldu. Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Koreya dilində Xocalı soyqırımı haqqında sayt fəaliyyət göstərir. Saytda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaranma səbəbləri, 1992-ci ilin fevralında Ermənistan silahlı qüvvələrinin Xocalı şəhərində mülki əhaliyə qarşı törətdiyi soyqırımına aid məlumatlar, foto və videomateriallar yerləşdirilib. “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq təbliğat və məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində görülmüş işlər nəticəsində, dünyanın bir sıra ölkələrində və ABŞ-in ştatlarında Xocalı qətliamı soyqırımı kimi tanınıb. Eyni zamanda, faciə qurbanlarının xatirəsinə abidələr ucaldılıb və müxtəlif tədbirlər keçirilib. Bu istiqamətdə tədbirlər davam etdirilir. Artıq dünyada insanlar həqiqəti yalandan ayırmağı bacarır.

**TƏMİZ ƏTRAF MÜHİT
TƏMİZ VƏ SAF
CƏMİYYƏTDƏN BAŞLAYIR**

Leyla xanımın layihələri sırasında gənclərin yeni global ekoloji kampaniyası olan İDEA-nı, xüsusilə, qeyd etmək lazımdır. İDEA ətraf mühit kampaniyası regionda ətraf mühit məsələləri ilə məşğul olan ən böyük təşkilatdır. Bu kampaniya çərçivəsində BMT İnkişaf Proqramı ilə saziş imzalanıb, Qəbələdə gənc ekoloqlar üçün beynəlxalq düşərgə keçirilib. Müasir dövrümüzdə ekolojiya və ətraf mühitin qorunması vacib məsələlərdən olduğundan, ekoloji problemlərin nəticələri diqqətdədir. Leyla xanım Əliyeva, müsahibələrinin birində dedi ki, biz planetimizə görə məsuliyyət hiss etməli və bioloji müxtəlifliyin, həyatımızı nəinki sağlam, həm də maraqlı və rəngarəng edən nə varsa, hamısının qorunub-saxlanmasına birgə töhfə verməliyik. İDEA kampaniyası artıq bir

xalq Şərəf Mükafatı ilə mükafatlandırılıb. Həmin il Leyla Əliyeva III dərəcəli “Knyagin-ya Olqa” ordeni və “Volqoqrad vilayəti qarşısında xidmətlərə görə” medalı ilə təltif olunub. 2015-ci ilin mayında Leyla Əliyeva aqlıqla mübarizə, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının səmərəliliyinin artırılması, sağlam ərzaq sistemlərinin yaradılması kimi məqsədlərə nail olunmasına verdiyi töhfəyə görə BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) Xoşməramlı Səfiri adına layiq görüldü.

2015-ci il oktyabrın 20-də Rusiya Federasiyasının “Puşkin” medalı ilə təltif edilib. Həmin il Rusiya Prezidenti Vladimir Putin tərəfindən “Puşkin” medalı ilə təltif olunub. 2016-cı il sentyabrın 28-də Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun Elmi

sıra ekoloji təşkilatlar tərəfindən dəstəklənib. İDEA xətti ilə həyata keçirilən tədbirlərdə gənclərin və tələbələrin, demək olar ki, bütün iri təşkilatları iştirak edir. Bu, “Bir planet - bir gələcək” devizini bir daha təsdiq edir. İDEA Azərbaycanda “Böyük Qafqaz beşliyi” deyilən, yox olmaq təhlükəsi ilə üzləşən beş heyvan növünü müəyyən edib. İDEA İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə “Bizim həyat” layihəsi reallaşdı. Layihənin əsas məqsədi ekoloji cəhətdən təmiz və abad həyətlərin modeləşdirilməsi, yaşıllıqların bərpası, sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması, sakinlər üçün təhlükəsiz və rahat yaşam şəraitinin yaradılmasıdır. Leyla xanım Əliyeva, çıxışlarının birində bildirib ki, bu məsələləri hələ sinif otaqlarından tədris etmək lazımdır. Təbii ki, təmiz ətraf mühit təmiz və saf cəmiyyətdən başlayır. Bu baxımdan, insanlara belə fikirləri aşıllamaq lazımdır.

**QAYNAR HƏYATDA BÜTÜN
GÜC VƏ ENERJİ İLƏ ÇALIŞAN
LEYLA XANIMIN ALDIĞI
MÜKAFATLAR ƏMƏLİ
FƏALİYYƏTİNİN QİYMƏTİDİR**

Leyla xanımın gördüyü böyük işlər diqqətdən kənarda qalmayıb. 2011-ci ilin iyulunda Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin dünyaya ictimaiyyətinə çatdırılmasında xidmətlərinə görə, “Tərəqqi” medalı ilə təltif olunub. 2011-ci ilin noyabrında Nyu-Yorkda humanitar aksiyalarda fəal iştirakına görə, “Key to life” fəxri mükafatına layiq görüldü. 22 noyabr 2011-ci ildə BMT-nin sertifikatını və xüsusi vəsiqəsini alıb. 2013-cü ildə Ətraf Mühitin Mühafizəsi VII Beynəlxalq Layihə Olimpiadası (İNEPO-Avrasiya) Təşkilat Komitəsinin idarə heyəti tərəfindən “Ekoloji Mühitin Qorunmasına Göre” xüsusi Beynəlxalq

Şurasının qərarı ilə bu ali məktəbin “Xidmətlərə görə” medalına layiq görüldü.

**“MƏN ÖVLADLARIMA
VALİDEYNLƏRİMİN
MƏNƏ VERDİKLƏRİNİ
VERMƏK İSTƏYİRƏM”**

Bəli, qaynar həyatda bütün gücü və enerjisi ilə Azərbaycan xanımı gördüyü bütün işlərə həddindən artıq çox vaxt ayırsada, övladlarını unutmur: “Mənim üçün övladlarım və ailəm hər şeydən vacibdir. Mən övladlarıma valideynlərimin mənə verdiklərini vermək istəyirəm. İstəyirəm ki, onlar daim məhəbbət və qayğı içində böyüsünlər. Bu, ən vacibidir. Dünyanın müxtəlif ölkələrinə saysız-hesabsız səfərlər etməli oluram. Bu zaman övladlarıma da özümle aparıram. Ona görə də, darıxmıram. Vaxtı isə tapmaq mümkündür. Əsas odur ki, hamı sağlam olsun”.

Müsahibələrin birində ona ünvanlanan “Uşaqlıqdan öyrədilməsi zəruri olan tərbiyənin və təhsilin əsasları hansılardır?” sualını Leyla Əliyeva belə cavablandırır: “Mənim üçün olduqca vacibdir ki, uşaqlar valideynlərinə, ilk növbədə, hörmət etsinlər, onlardan qorxmasınlar. Buna görə də, uşaqlar nəyisə düz etməyəndə, onlara izah etməyə çalışıram. Həmişə seçim ixtiyarı verirəm. Hesab edirəm ki, onlara kifayət qədər çox azadlıq vermək lazımdır. Fikrimcə, anadan olandan insana doğrunu və yanlış anlama qabiliyyəti Allah tərəfindən verilib. Bəzən valideynlər uşaqları qorumaq üçün onları həddən artıq himayə edirlər, məhdudiyyətlər və qadağalar qoyurlar. Mən onlara daha çox azadlıq verməyə çalışıram, xüsusən də, onlar oğlan olduqları üçün. Qoy onlar müstəqil, sərbəst və güclü olsunlar”.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

3 iyul 2019-cu il

“Ermənistanın yeganə qurtuluşu işğal etdiyi torpaqlardan çıxmaqdır”

Yeni Azərbaycan Partiyası İcra katibinin müavini, Milli Məclisin Komitə sədri Siyavuş Novruzovun SİA-ya müsahibəsi:

- Siyavuş müəllim, YAP-ın İcra Katibliyində artıq bir neçə müddətdir ki, partiyanın rayon təşkilatlarının, ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlərinin iştirakı ilə müşavirələr keçirilir. Bu müşavirələrin məqsəd və məramı haqqında məlumat verməyinizi istərdik.

- Ümumiyyətlə YAP-ın 8 min ərazi ilk partiya təşkilatları sədrləri və 84 rayon, şəhər təşkilatı var. Həmin təşkilatlarda 740 min partiya üzvü birləşib. Təbii ki, 740 min partiya üzvünü bir yerə toplamaq bir qədər çətinidir. Ona görə də biz bunlarla işləyən ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlərinin müşavirəsini keçirik. Ona görə də biz YAP-a ərazi ilk partiya təşkilatları sədrlərini dəvət edirik və lazımı tapşırıqları veririk. Hətta elə rayon var ki, orada 100-160 ərazi ilk partiya təşkilatı var və s. O baxımdan da bütün respublika üzrə biz ardıcıl şəkildə 8 min insanla görüşlər keçirik. Onların vasitəsilə də öz mesajlarımızı, fikirlərimizi, rəylərimizi, Partiya sədrinin siyasətini, təkliflərini, sözlərini yerli təşkilatların hər bir üzvünə çatdırırıq.

- Son dövrlər Azərbaycan dövləti mütəmadi olaraq müxtəlif səviyyəli beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir. Bu günlərdə Bakıda keçirilən UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası da bu qəbildəndir. Bəs, siz bu kimi tədbirlərin əhəmiyyətini necə dəyərləndirirsiniz?

- Ümumiyyətlə, qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycan artıq beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilib. Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq tədbirlər silsilə xarakteri alıb. İstənilən mötəbər qurum tədbir keçirmək qərarına gəlsə, bunu yalnız Azərbaycanda reallaşdırmaq istəyir. Gəlin görək, bu nədən irəli gəlir? Bu gün Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, ölkəmizdə olan iqtisadi-siyasi sabitlik, xalq-iqtidar birliyi və cənab Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi islahatlar bunu deməyə əsas verir. Bildiyiniz kimi 24-26 iyun 2019-cu il tarixində Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi Birləşmiş Millətlər Təşkilatı ilə birgə BMT-nin Dövlət Xidmətləri Forumunu keçirdi. Həmin Forumda BMT-nin 200 üzvündən 193-ü iştirak edirdi. Demək olar ki, Ermənistan istisna olmaqla BMT-yə üzv olan bütün ölkələrin nümayəndələri Bakıda idi. Bu böyük bir göstəricidir. Bir sözlə, Azərbaycanda birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə böyük bir Forum keçirildi. Bu gün Azərbaycan istənilən sosial layihələrə - iqtisadi layihələrə rəhbərlik edir. Ölkəmizdə milli, dini, etnik ayrı-seçkilik yoxdur və hamıya bərabər şəkildə yanaşılır. Təbii ki, bütün bunları da dünya görür. Məhz bu baxımdan da dünyanın aparıcı dövlətləri bütün tədbirlərini (BMT, AŞ, ATƏT, aparıcı dövlət başçıları, NATO və Rusiyanın hərbi rəhbərləri və s.) Azərbaycanda keçirir. Azərbaycan artıq sabit bir ölkəyə çevrilib. Təbii ki, bütün bunların da başında Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev, onun apardığı siyasət və hər bir dövlətə, vətəndaşa yanaşma prinsipi dayanır.

- Bu gün iqtisadi vəziyyəti ağır olan Ermənistan-da Paşinyan hakimiyyəti çıxış yolu kimi ilk növbədə Rusiyadakı erməni vəsaitlərini ölkəyə cəlb etməkdə görür. Bu barədə siz nə düşünürsünüz?

- Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan heç cür ölkəsini dirçəldə bilməyəcək. Bu gün işğalçı ölkənin heç bir çıxış yolu yoxdur. Ermənistanın yeganə yolu Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərinin bərpa olunmasından keçir. Əgər onlar erməni xalqının, Ermənistanda yaşayan əhalinin güzəranının yaxşılaşmasını istəyirlərsə, bunlar Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini azad etməlidirlər və ölkəmizdə qarşı-

lıqlı sülh yaradılmalıdır. Bundan sonra isə Azərbaycanın həyata keçirdiyi layihələrdə Ermənistanın iştirakı bu ölkəni xilas edəcək. Xalqların sülhə hazırlanması prosesi olduqca çətin prosedir. Bu gün Azərbaycanda kifayət qədər insan öz ailə üzvlərini, yurd-yuvasını, mülkünü itirib və ata-babasının məzarları darmadağın olub. Azərbaycanın xeyli sayda mədəni abidələri, məscidləri darmadağın edilib və muzeylərimiz talan olunub. Bu mənada həmin proses çox ağırdır. Amma əvvəl-axır sülh prosesi təmin olunmalıdır. Əgər Azərbaycanın haqq işi bərpa olunursa, ərazi bütövlüyü təmin olunursa biz buna gedəcəyik.

- Artıq bir neçə gündür ki, AXCP sədri Əli Kərimli və partiyanın funksionerləri və fəalları ictimai əsası kobud şəkildə pozan, qanunların tələblərinə riayət etməyən, polisə müqavimət göstərən və digər bu kimi qanunazidd əməllər törədən şəxslərə kəsilmiş cərimələrin ödənilməsinə guya yardım göstərmək məqsədilə “xeyriyyə marafonu” adı altında müxtəlif çağırışlar irəli sürür, kampaniya təşkil edirlər. Azərbaycanda sabitlik, sabitlik olduğu halda bu kimi çağırışlar nədən xəbər verir?

- AXCP sədri Əli Kərimlinin və onun ətrafının “xeyriyyə marafonu” adı altında müxtəlif çağırışlar etməsi sırf onlara verilən tapşırıq əsasında həyata keçirildi. Xaricdə oturan erməni lobbisi Azərbaycanda keçirilən bu cür tədbirlərin nüfuzuna xələl gətirməkdən, kölgə salmaqdan ötrü guya “xeyriyyə marafonu” adı altında bu cür kampaniya təşkil edirdilər. Burada bir növ tənqid var idi. Onların təbircə, guya Azərbaycanda vəziyyət elədir ki, artıq burada “xeyriyyə marafonu”na ehtiyac var. Bu gün Azərbaycanda kəsibçılığın, işsizliyin həddi minimuma çatıb, əmək haqqları artırılıb. Təsəvvür edin ki, bu insanlar ölkəmizdə əmək haqqları, pensiyalar artırılan zaman “xeyriyyə marafonu” adlı kampaniya təşkil edirlər. Aydın məsələdir ki, onlar verilən tapşırığı yerinə yetirməlidirlər və nəticə etibarilə də bu addımı atırlar. O baxımdan da bunlar həmişə müəyyən dairələrin tapşırıqlarını yerinə yetirməyə çalışan insanlardır. Məsələn görürsən ki, cəbhə bölgəsində hansısa hadisə baş verən kimi onlar yenə ayaqüstədirlər və hər bir olaya reaksiya verirlər. Bir sözlə, onlar Azərbaycandan ələhinə olan hadisələrə dərhal reaksiya verirlər. O baxımdan da bunların “xeyriyyə marafonu” adı altında müxtəlif çağırışlar etməsi sırf tənqid idi və hüquq-mühafizə orqanları da bu tənqibatın qarşısını aldı”.

- Siyavuş müəllim, milli maraqlarımıza əks addımlar atan Sevinc Osmanqızı zaman-zaman Azərbaycan dövləti tərəfindən mənzillə mükafatlandırılan jurnalistləri çirkin niyyətinin hədəfinə çevirir. Sizcə, onun çirkin-böhtan kampaniyasının arxasında nə dayanır?

- Bu gün Sevinc Osmanqızı Amerikada müəyyən dairələrin, xüsusilə də erməni dairələrinin təsiri altındadır. Bu insan bir şeyi dərk etmir ki, onun valideyinləri də erməni tənqibatından ziyan çəkib. Beləcə, o dairənin marağını həyata keçirən insan birinci növbədə öz valideyinlərinə xəyanət edir. Digər tərəfdən isə jurnalistlərin mənzillərin verilməsinin nəyi pisdı axı? Bu gün dövlətimiz tərəfindən evsiz jurnalistlərə mənzillər verilir, onların ailəsi sevindirilir və övladlarına şərait yaradılır. Onun fikrincə, guya jurnalistlər bununla ələ alınır. Burada heç bir jurnalistə qarşı ayrı-seçkilik belə yoxdur. Həmin mənzil alan jurnalistlər arasında “Azadlıq” qəzetinin, “Yeni Müsavat” qəzetinin əməkdaşları da olub. Mənzillər bərabər və ədalətli şəkildə jurnalistlərə təqdim olunub. Artıq jurnalistlər üçün tikilmiş üçüncü binada son tamamlanma işləri gedir. Digər mənzillər kimi burada da ədalətli şəkildə bölgülər olacaqdır. Bunun nəyi pisdır? İnsanların bir növ rahat şəkildə yazıb və yaratmaları üçün şərait yaradılır. Bu şəraitin əleyhinə çıxmaq isə ən böyük düşmənçilikdir. Hesab edirəm ki, jurnalistlər də kəskin şəkildə buna öz münasibətlərini bildirməlidirlər. Bu gün elə jurnalistlər var ki, 30-40 ildir ki, bu peşə ilə məşğuldurlar. Onların arasında evsizləri, ağır şəraitdə yaşayanları var və s. Bu mənada hesab edirəm ki, Sevinc Osmanqızının hadisələrə başqa don geyindir-məyi onun çirkin xislətindən xəbər verir.

Ceyhun Rasimoğlu

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə Milli Məlumatlandırma Portalı təqdim olunub

İyulun 2-də “2018-2025-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafına dair Dövlət Proqramı” çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin təşəbbüsü və BMT-nin İnkişaf Proqramının Azərbaycan üzrə nümayəndəliyinin dəstəyi ilə yaradılmış Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM) üzrə Milli Məlumatlandırma Portalının təqdimat mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, təqdimat mərasimində Baş Nazirin müavini, Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov, Dövlət Statistika Komitəsinin sədri, Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının üzvü Tahir Budaqov, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzai və İnkişaf Proqramının (UNDP) ölkəmizdəki rezident nümayəndəsi Alessandro Frakassetti çıxış ediblər.

Qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 oktyabr tarixli Fərmanına əsasən, Baş Nazirin müavini Əli Əhmədovun sədrliyi ilə Dövlət Statistika Komitəsi də daxil olmaqla aidiyyəti dövlət orqanlarının təmsil olunduğu Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası yaradılıb. Şuranın fəaliyyəti səmərəli təşkil edilib, bu istiqamətdə qarşıda duran vəzifələr konkretləşdirilib, 2030-cu ilədək Azərbaycan üçün əhəmiyyət kəsb edən, global məqsəd və hədəflərə uyğun milli prioritetlər və onlara dair göstəricilər, milli səviyyədə DİM-ə nail olunmasına dair icra və hesabatlıq mexanizmi müəyyənləşdirilib, ölkədə qəbul edilən dövlət proqramları və strategiyalar DİM ilə uzlaşdırılıb. Sözügedən Fərmandan irəli gələn tapşırıqlar ölkəmizdə dayanıqlı inkişaf sahəsində aparılan islahatların başlıca istiqamətləri üzrə təkanverici rol oynayır.

Məlum olduğu kimi, BMT tərəfindən dayanıqlı inkişaf sahəsində müəyyən edilmiş 17 məqsəd və 169 hədəf üzrə irəliləyişin ölçülməsi milli statistika məlumatlarına əylətililiyin təmin olunmasını tələb edir. Bu da öz növbəsində DİM üzrə göstəricilər barədə keyfiyyətli statistika məlumatlarının vaxtli-vaxtında təqdim

edilməsi sahəsində milli innovativ təşəbbüslərin irəli sürülməsinə zəmin yaradıb. Bu baxımdan DİM üzrə əldə ediləcək nailiyyətlərin mütəmadi izlənilməsi, məlumatların müasir texnoloji vasitələrlə daha effektiv üsullarla kütləvi şəkildə istifadəçilərə çatdırılması informasiya yayımının müasir tələblər səviyyəsində təşkilinə zəmin yaradır. Bu kontekstdə statistik potensialın gücləndirilməsi əsas vəzifələrdəndir. DİM-ə nail olunması ilə əlaqədar statistik məlumatların, habelə ölkə üzrə hazırlanmış hesabatların geniş istifadəçi kütləsinə açıqlanması milli statistika məlumat bazası və internet portalın yaradılmasını qaçılmaz edib. Portalın funksional imkanları bütün maraqlı tərəflər üçün DİM üzrə milli səviyyədə şəffaf monitoring və qiymətləndirmənin aparılmasına imkan verəcək. Bununla yanaşı, portal milli statistika sistemində global statistika sistemində rəsmi statistika məlumatlarının ötürülməsində virtual körpü rolunu oynayacaq.

Sonra Dövlət Statistika Komitəsinin Dayanıqlı İnkişaf statistikası şöbəsinin müdiri, Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının yanında Monitoring və qiymətləndirmə üzrə işçi qrupun rəhbəri Rasim Səfərov Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə Milli Məlumatlandırma Portalının təqdimatını keçirib.

Azərbaycan və ingilis dillərində olan vahid milli onlayn məlumat mənbəyi DİM sahəsində maarifləndirmə, qabaqcıl təcrübələr, həyata keçirilən tədbirlər və baş verən yeniliklər barədə ictimaiyyətin, o cümlədən dövlət qurumları, özəl sektor, elm və təhsil müəssisələri, vətəndaş cəmiyyəti institutları, kütləvi informasiya vasitələri, regional və beynəlxalq təşkilatların məlumatlandırılması üçün əlverişli informasiya mühiti yaradacaq. Portal vasitəsilə hər bir məqsəd, hədəf və onlara dair göstəricilər barədə ətraflı məlumatlara rahat çıxış imkanı təmin ediləcək. Bu informasiya resursundan istifadə etməklə global məqsəd, hədəf və göstəricilər, DİM üzrə milli prioritetlər, mövcud hüquqi çərçivə, icra mexanizmləri, sosial, iqtisadi və ekoloji sahələrdə həyata keçirilən dövlət proqramları, strategiyalar, mühüm tədbirlər, hesabatlar, nəşrlər və elmi tədqiqat işləri ilə mütəmadi tanış olmaq olduqca əlverişlidir. Mərasimin sonunda tədbir iştirakçıları və KİV nümayəndələrini maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının ölkəmizdə keçirilməsi mühüm hadisədir

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədr müavini
Jalə Əliyevanın yap.org.az-a müsahibəsi

- Jalə xanım, iyunun 30-da Bakıda UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası öz işinə başlayıb. Sizcə, bu mötəbər tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- Bildiyiniz kimi, Azərbaycanın dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri milli-mənəvi dəyərlərin, tarixi-mədəni irsin qorunması və təbliği ilə yanaşı, beynəlxalq səviyyədə dünya irsinin müdafiəsi və mühafizəsinə dəstək verməkdir. Bu məqsədlə ölkəmiz müstəqilliyini bərpa etdiyi vaxtdan UNESKO ilə sıx əməkdaşlıq münasibətləri qurub və təşkilatın fəaliyyətinə öz töhfəsini verib. 2013-cü ildə UNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 8-ci sessiyasına uğurla ev sahibliyi edən Azərbaycanda eyni müvəffəqiyyətlə hər iki ildən bir UNESKO-nun rəsmi tərəfdaşlığı ilə Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirilir. Ümumdünya İrs Komitəsinin 42-ci sessiyasında qəbul edilmiş qərara əsasən Azərbaycan bu mötəbər qurumun növbəti sessiyasına ev sahibliyi etmək hüququ əldə edib. Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyətə malik belə bir qərarın qəbul olunması ölkəmizin UNESKO ilə tərəfdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini göstərir. Prezident İlham Əliyev iyunun 30-dan iyulun 10-dək davam edəcək sessiyanın Bakıda layiqincə keçirilməsini təmin etmək məqsədilə müvafiq Sərəncam imzalayıb. Bununla da UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının Bakıda yüksək səviyyədə keçirilməsi təşkil olunub.

Bilirsiniz ki, sessiyanın açılış mərasimində respublikamızın Birinci vitse-prezidenti, UNESKO-nun xoşməramlı səfiri, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva iştirak edib. Mötəbər tədbirdə çıxış edən Mehriban xanım Əliyeva ölkəmizlə bu təşkilat arasında ötən 27 ildə bir sıra sahələrdə uğurlu əlaqələrin qurulduğunu deyib və ümumdünya və milli irsin qorunmasının Azərbaycanda dövlət siyasətinin mərkəzində dayandığını söyləyib. Mehriban xanım diqqətə çatdırıb ki, son 5 ildə ölkəmizdə 40 tarixi abidə bərpa edilib və yenidən qurulub. İçərişəhər, Şirvanşahlar sarayı, Qız qalası, Qobustan qaya rəsmləri UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilib. Musiqi xəzinəmizin inciləri olan muğam və aşıq sənətinin də bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil olunub.

- Ümumiyyətlə, Azərbaycan-UNESKO əməkdaşlığının hazırkı səviyyəsi haqqında nə deyə bilərsiniz?

-Təbii ki, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr hər bir ölkə, o cümlədən Azərbaycan üçün çox əhəmiyyətlidir. Müasir dövrdə dövlətlərarası əlaqələr o dərəcədə inkişaf edib ki, fəaliyyətin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həyata keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu ba-

xımdan, mədəniyyət, elm və təhsil sahələrində əməkdaşlıq ayrıca əhəmiyyət daşıyır. Bu səbəbdəndir ki, müxtəlif müstəqil dövlətlər BMT-nin ixtisaslaşmış qurumlarından biri olan UNESKO ilə əlaqələrə xüsusi önəm verirlər. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə yenidən qayıdışından sonra Azərbaycan-UNESKO əlaqələri tamamilə yeni dinamika aldı. Tərəflər arasında əməkdaşlıq UNESKO-nun himayə etdiyi bütün istiqamətlər üzrə sürətlə inkişaf etdi. Bu siyasəti hazırda Prezidentimiz cənab İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Eyni zamanda, bu prosesdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna rolu var.

Ümumiyyətlə, ölkəmiz BMT-nin Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə Təşkilatı olan UNESKO ilə əlaqələrə xüsusi önəm verir. Təşkilat üzv ölkələrə bir sıra sahələr üzrə yardımlardan bəhrələnmək imkanı verir. O cümlədən, bu təşkilat təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsində, maddi-mədəni irsin qorunmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

Lakin burada bir incə məqam da vardır. UNESKO fəal üzvlərlə əməkdaşlıqdan daha çox faydalana bilir. Yeni məsələ yalnız BMT-nin bu ixtisaslaşmış qurumunun yerinə yetirdiyi missiyada deyil. Başlıca şərt üzv dövlətin fəal iştirakı və xoşməramlı mövqə tutması ilə bağlıdır. Bu aspektdə heç də bütün üzvlər eyni qiymətləndirilmir. Azərbaycan isə bu istiqamətdə də digərlərindən müsbət mənada fərqlənir.

Hələ 1995-ci ildə Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu təsis olunub. Bu Fondun dəstəyi ilə milli mədəniyyətimizin qorunması və təbliği sahəsində böyük layihələr həyata keçirilib. Bunlara muğam müsabiqələri, uşaq musiqi festivalları, caz festivalı və digər mədəni tədbirlər aiddir. Yeni Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan-UNESKO əlaqələrini düşünülmüş kurs üzrə, ardıcıl və davamlı olaraq inkişaf etdirib. Bu proses indi də uğurla davam edir və ölkəmiz bundan böyük faydalar götürür. Mədəniyyətimiz dünyanın bütün ölkələrində artıq tanınır.

2004-cü ildə yaradılan Heydər Əliyev Fondu da illərdir ki, çoxşaxəli və geniş fəaliyyəti ilə dünyada bö-

yük maraq doğurur. Mütəmadi olaraq Azərbaycanda və xarici ölkələrdə tarixi, dini, mədəni abidələrin bərpası ilə bağlı layihələr reallaşdırılan Fond dövlətçiliyin möhkəmlənməsi və mədəniyyətin təbliği sahəsində olduqca əhəmiyyətli missiya yerinə yetirir. Heydər Əliyev Fondu məktəblərin, uşaq bağçalarının, səhiyyə ocaqlarının, elmi, mədəni və sosial mərkəzlərin açılması sahəsində də kifayət qədər fəaldır. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən və Azərbaycan mədəniyyətini, qeyri-maddi mədəni irsini tanıdan proqramların reallaşdırılması UNESKO ilə əməkdaşlığın çox mühüm aspektini təşkil etməkdədir.

Mehriban xanım Əliyeva mədəniyyətlərarası əlaqələrin inkişafında, ölkəmizin zəngin mədəniyyətinin qorunması, müxtəlif mədəniyyət nümunələrinin öyrənilməsi sahəsində göstərdiyi xidmətlərinə görə 2004-cü il avqustun 13-də UNESKO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülüb. Bu hadisə sadəcə böyük xidmətləri olan bir şəxsiyyətin layiq olduğu qiyməti alması deyildi, həm də Azərbaycan-UNESKO əlaqələrində inkişafın yeni mərhələsinin təsdiqi idi. Çünki Mehriban xanım Əliyeva sistemli, konseptual və düşünülmüş fəaliyyəti ilə Azərbaycanla UNESKO-nun əməkdaşlığını keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəldə bildi.

Bütövlükdə, tərəflər arasında əməkdaşlıq daha sistemli olmaqla yanaşı, əhatə dairəsi də genişlənir. Artıq Azərbaycan dünyanın istənilən regionunda təşkil edilə biləcək tədbirlərin təşəbbüskarı ola bilər. Bu mənada UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının da ölkəmizdə keçirilməsi mühüm hadisədir.

- Azərbaycanın bir çox mədəni irs nümunələri işğalçı Ermənistan tərəfindən dağıdılıb. Bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan UNESKO çərçivəsində hansı addımları atır?

- Ermənistan işğal olunmuş ərazilərimizdə yerləşən tarixi-mədəni abidələrimizə qarşı vandalizm həyata keçirib. Əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti bu faktın dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində sistemli iş aparır. Bu baxımdan, UNESKO mühüm beynəlxalq tribunadır.

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının açılış mərasimində də Mehriban xanım Əliyeva çıxışı zamanı Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın 20 faizinin işğal edildiyini, 1 milyon insanın qaçqın və məcburi köçkünə çevrildiyini, yüzlərlə tarixi və memarlıq abidəsinin dağıdıldığını vurğulayıb.

Ölkəmiz təşkilat qarşısında hər zaman bu məsələni qaldırır və lazımı faktları təqdim edir. Lakin Ermənistan həmin ərazilərdə UNESKO-nun hər hansı monitorinqinin aparılmasını əngəlləyir. Bu da işğalçı dövlətin mahiyyətini bir daha ortaya qoyur. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan dövləti bundan sonra da işğalçı Ermənistanın əsl mahiyyətini dünyada ifşa etmək istiqamətində siyasətini davam etdirəcək.

Azərbaycan Polisinin yaranmasının 101-ci ildönümü qeyd edilib

İyulun 2-də Azərbaycan Polisi yaranmasının 101-ci ildönümünü qeyd edir. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, bu münasibətlə təntənəli tədbirdən əvvəl Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazovun rəhbərliyi ilə DİN-in əməkdaşları Fəxri xiyabana gələrək ulu öndər Heydər Əliyevin abidə kompleksinə önünə tər çiçək dəstələri düzüblər.

Həmçinin görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi ehtiramla yad olunub. Sonra respublikanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarından keçmiş mərd mübarizlərin uyuduğu Şəhidlər xiyabanı ziyarət edilib, şəhidlərimizin məzarları üzərinə tər çiçək dəstələri düzüldü. Daxili İşlər Nazirliyində Azərbaycan Polisinin növbəti ildönümünə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib. Mərasim iştirakçıları xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən və xidməti borcu yerinə yetirərək həlak olmuş polis əməkdaşlarının xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Azərbaycan Respublikasının dövlət himni səsləndirilib.

Nazir, general-polkovnik Vilayət Eyvazov Azərbaycan Polisinin keçdiyi şərəfli yol, xüsusən ulu öndər Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrlərdə daxili işlər orqanlarının fəaliyyətinin təşkili, peşəkar kadr özəyinin yaradılması, Prezident İlham Əliyevin başçılığı ilə hüquq-mühafizə, o cümlədən daxili işlər orqanlarında həyata keçirilən islahatlar, struktur dəyişiklikləri, maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi, iş şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlərdən danışib. Ən yeni tariximizə nəzər salan nazir 2003-cü ildə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsindən sonrakı mərhələnin ölkəmizin dinamik inkişafı, dünyada nüfuz və söz sahibinə çevrilməsi ilə səciyyəvi olduğunu, lakin dövlətimizi xaos və anarxiya girdabına sürükləmək, dövlətçiliyi sarsıtmaq cəhdlərinin səngimədiyini, yaranmış vəziyyətdə onun qətiyyəti, xalqın öz rəhbərinə olan sarsılmaz inamı və dəstəyi, hüquq-mühafizə orqanlarının yüksək peşəkarlığı, proseslərə operativ müdaxiləsi sayəsində həmin cəhdlərin qarşısına siper çəkildiyini, hərtərəfli islahatların, möhtəşəm transmilli layihələrin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan sabitliyin bərqərar olunduğunu bildirib.

Nazir Vilayət Eyvazov dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə tək cəri ildə sosial islahatların reallaşdırılması nəticəsində Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşlarının əməkhaqlarının artırıldığını, bu peşə bayramı ərəfəsində isə 26 əməkdaşın dövlət mükafatları ilə təltif edildiyini, rəhbər vəzifəli bir şəxsə ali xüsusi rütbə verildiyini xatırladı. General-polkovnik Vilayət Eyvazov bunun Prezidentin şəxsi heyətə göstərdiyi ali diqqət və qayğının növbəti əyani ifadəsi olduğunu bildirib, eyni zamanda, daxili işlər orqanlarının və Daxili Qoşunların asayışın və təhlükəsizliyin təmini üzrə fəaliyyətini dövlətimizin başçısının və Birinci vitse-prezidentin yüksək qiymətləndirdiyini, şəxsi heyətə təşəkkürlərini ifadə etmələrini məmnunluq hissi ilə vurğulayıb.

Daxili işlər orqanlarının fəaliyyətini hər zaman yüksək dəyərləndirdiyinə görə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə dərin minnətdarlığını bildiren nazir V.Eyvazov əminliklə bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyev ideallarına həmişə sadıq olan şəxsi heyət altında sadıq qalaraq Vətənə və xalqa xidmət kimi şərəfli yolda bundan sonra da qətiyyətlə irəliləyəcək, sabitliyi, vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini, qanuni mənafələrini, hüquq və azadlıqlarını bundan sonra da etibarlı qoruyacaq, dövlətimizin başçısının inam və etimadını hər zaman layiqincə doğrultmağa çalışacaq. Çıxışının sonunda nazir Azərbaycan Polisinin yaranmasının 101-ci ildönümü münasibətilə bütün şəxsi heyəti, veteranları, respublikanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalmış, vəzifə borcunu yerinə yetirərək həlak olmuş əməkdaşların ailə üzvlərini bir daha ürəkdən təbrik edib, onlara möhkəm cansağlığı, xidmətdə və şəxsi həyatda uğurlar arzulayıb.

Sonra xidməti vəzifələrin yerinə yetirilməsində fərqlənmiş bir qrup əməkdaşın mükafatlandırılmasına dair Daxili İşlər nazirinin əmri elan olunub. General-polkovnik Vilayət Eyvazov mükafatları təqdim edib. Təntənəli mərasimin sonunda Azərbaycan Dövlət Televiziyası tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan Polisi - 101" sənədli filmi nümayiş olunub.

3 iyul 2019-cu il

Vaşinqtonda Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinin vasitəçiliyi ilə yenidən görüşü olub. KİV danışıqların məzmunu barədə informasiyalar yayıb. Lakin erməni tərəfinin qərəzli olaraq bir sıra məqamları təhrif etdiyi də müşahidə olunur. Hiss olunur ki, İrəvan mövqeyini məntiqi müdafiə etmək imkanını itirir. O, ya Azərbaycan tərəfinin fikirlərini yanlış təqdim edir, ya da özündən müxtəlif yalanlar uydurur. Ermənistan işğal etdiyi ərazilərdən çəkilmək əvəzinə, mövcud vəziyyəti əbədləşdirməyə çalışır. Təbii ki, bunun heç bir perspektivi yoxdur. Gec-tez işğalçı qüvvələr Azərbaycan torpaqlarından çıxarılacaq. Vaşinqton müzakirələrinə bu kontekstdə yanaşdıqda, onun bir sıra məqamları üzərində dayanmağa ehtiyac duyulur.

Həqiqəti gizlətmək: kimsəyə faydası yoxdur!

Azərbaycan və Ermənistanın Xarici İşlər nazirlərinin ABŞ-a səfəri və orada keçirdikləri görüşlər KİV-də müzakirə olunmaqdadır. Kontekst aydındır: Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin danışıqlar yolu ilə həlli perspektivləri və həmin bağlılıqda Amerika-Azərbaycan, Amerika-Ermənistan münasibətlərinin müxtəlif aspektləri. Həmişə olduğu kimi, bu məsələlərə Ermənistan və Azərbaycan KİV-ləri fərqli izahlar verirlər. Onlar demək olar ki, bir-birindən tam fərqlənirlər. Bəs həqiqət nədən ibarətdir?

Öncə qeyd edək ki, bu cür fərqli izahların olmasında Amerika tərəfinin və həmsədrələrin mövqeyini konkret və qətiyyətlə ortaya qoymamasının rolu vardır. Belə ki, Vaşinqton da daxil olmaqla, həmsədrlər ümumi frazalarla kifayətlənir və daha çox münaqişə edən tərəflərə "ümumi məsləhətlər" verməklə məşğuldurlar. Üstəlik, təcavüzkarə yardım edirlər. Bu yardım maliyyə, siyasi, ideoloji, hərbi, iqtisadi və s. xarakterlidir. Belə şərtlər daxilində işğalçı həqiqəti qəbul etmə, zəbt etdiyi başqa dövlətin torpaqlarından çıxarmı? Qətiyyətin inandırıcı deyil. Bəs onda harada və kiminlə danışmağın mənası nədir?

Məsələnin əsl mahiyyəti də bundan ibarətdir və Vaşinqtondakı müzakirələrə də həmin prizmadan baxmaq lazım gəlir. Bu cür danışıqlar lazımdır. Çünki həmin danışıqlarda tərəflərin mövqeləri aydınlaşır, konkretləşir və elə bir mərhələ gəlir ki, artıq hərəkət etməkdən başqa yol qalmır. Azərbaycanın Xarici İşlər naziri də Vaşinqtondakı müzakirələri məhz bu kontekstdə təqdim edir. Azərbaycan tərəfinin arqumenti ondan ibarətdir ki, artıq danışıq xatirinə danışmaq zamanı deyil. Alınan qərarlar yerinə yetirilməli, məsələ, BMT-nin dörd qətnaməsi həyata keçirilməlidir. O cümlədən Vyana, Moskva və indiki Vaşinqton görüşlərində əldə edilən razılıqlar praktikada reallaşmalıdır. Təəssüf ki, hər şey baş verir, yalnız bu praktiki reallaşma baş vermir. Vaşinqton müzakirələri də məsələnin bu tərəfinə aydınlıq gətirmədi.

Bu məqamı ekspertlər də təsdiq edirlər. Ümumiyyətlə, vəziyyətə hansısa konkretlik gətirilməyib. Azərbaycan tərəfi danışıqların davam etdirilməsində qətiyyətli mövqeyini bir daha vurğulayıb. Xüsusən də Ermənistanın müdafiə nazirinin tənqidatçı və səviyyəsiz qərarının fonunda belə müzakirələri aparmağa rəsmi Bakının hazır olduğu vurğulanıb. Bu xeyirxah missiyanı Ermənistan XİN və KİV-ləri yenə də çox qərəzli və zərərli aspektdə təqdim etməyə çalışıb. Ermənistan XİN bəyanat yayıb ki, Azərbaycanın Xarici İşlər naziri danışıqların formatından kənara çıxan fikir bildirib. Hətta guya burada cəbhə bölgəsində hərbi təxribatların törədilməsinə "yaşıl işıq" yandıran məqamlar da var. Guya Ermənistan, ümumiyyətlə, cəbhə xəttində təxribatın olmasını qəbul etmir. Ta-

Barışdan qaçanlar: ermənilər Vaşinqton müzakirələrini təhrif edirlər

Barışdan qaçanlar: ermənilər Vaşinqton müzakirələrini təhrif edirlər

Siz buradasınız: Əsas sahifə » SİYASƏT »

0 şərh | Vaxt aralıq: | Font ölçüsü: | Çap

Qoşulu olduğu bölmələr

- global proseslər və tendrlər
- siyasət
- iqtisadiyyat
- sivilizasiyalararası dialoq
- beynəlxalq təşkilatlar
- şəhrlər
- ekspertlər
- münasibətlər

Müəllifin digər yazıları

Aktual

Səfərlər

Diplomatik guşə

Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri twitterdə

Az Mission Geneva

YouTube

Newtimes.az
editor@newtimes.az
Müəllifin digər yazıları

1.07.2019
10:00

Bakı, 1 iyul 2019 – Newtimes.az

Vaşinqtonda Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinin vasitəçiliyi ilə yenidən görüşü olub. KİV danışıqların məzmunu barədə informasiyalar yayıb. Lakin erməni tərəfinin qərəzli olaraq bir sıra məqamları təhrif etdiyi də müşahidə olunur. Hiss olunur ki, İrəvan mövqeyini məntiqi müdafiə etmək imkanını itirir. O, ya Azərbaycan tərəfinin fikirlərini yanlış təqdim edir, ya da özündən müxtəlif yalanlar uydurur. Ermənistan işğal etdiyi ərazilərdən çəkilmək əvəzinə, mövcud vəziyyəti əbədləşdirməyə çalışır. Təbii ki, bunun heç bir perspektivi yoxdur. Gec-tez işğalçı qüvvələr Azərbaycan torpaqlarından çıxarılacaq. Vaşinqton müzakirələrinə bu kontekstdə yanaşdıqda, onun bir sıra məqamları üzərində dayanmağa ehtiyac duyulur.

Həqiqəti gizlətmək: kimsəyə faydası yoxdur!

Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirlərinin ABŞ-a səfəri və orada keçirdikləri görüşlər KİV-də müzakirə olunmaqdadır. Kontekst aydındır: Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq

mamillə ağ yalandır və azərbaycanlı zabiti məhz ermənilər qətlə yetirdilər. Ondən boyun qaçırmağa çalışmaq işi görməmək anlamına gəlmir.

Digər tərəfdən, aranı daim erməni tərəfi qarışdırıb. Ermənilər bu cür təxribatlarla danışıqları dalana dirəyirlər ki, mövcud qeyri-müəyyən vəziyyət qalsın və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmasın. Bununla yanaşı, İrəvanı narahət edən əsas məqam ondan ibarətdir ki, Azərbaycan danışıqlarda mövcud formatdan istifadə olunduğunu bir daha bəyan edib. Eyni zamanda, Azərbaycan Xarici İşlər naziri Ermənistanın işğalı saxlaya-saxlaya, sülhdən danışmasının məntiqi izahının olmadığını vurğulayıb. Azərbaycan XİN-in rəhbəri ifadə edib: "Bir bölgədə etnik təmizləmə həyata keçirib, insanları yaşadıkları evlərindən zor gücünə qovub, sonra da "xalqların öz müqəddəratını müəyyən etməsi" prinsipindən danışmaqla erməni tərəfi bunu hansı etik və hüquqi çərçivəyə sığdırmağa çalışır?". Bu sual, görəsən, danışıqların hansı çərçivəsindən kənara çıxır?

Münaqişənin həlli və ABŞ-Azərbaycan münasibətləri: səmərəli yol axtarışı

Və yaxud Azərbaycan tərəfi sual edəndə ki, "əgər Ermənistan Dağlıq Qarabağdakı separatçıların adından danışa bilmirsə, onda Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal edilmiş ərazilərdə nə işi var?", görəsən, hansı beynəlxalq hüquq qaydasını pozur? Əlbəttə, bütün bunlar o qədər sadə məntiqə izah olunur ki, onları təkrarlamağın mənası yox-

dur. Ancaq Ermənistan rəhbərliyi öz qərəzli və primitiv mövqeyini ortaya atmaq üçün başqa bəhanə tapa bilmir.

Həmin kontekstdə ermənilərin tez-tez cəbhə xəttində monitorinqdən bəhs etməsi və ya münaqişə bölgəsində beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin yerləşdirilməsindən danışması da təsadüfi deyil. Onlar monitorinq məsələsini qabardır, ancaq sülhməramlı qüvvələri mənfi qarşılayırlar. Hətta utanmadan hesab edirlər ki, erməni silahlıları "sülhü təmin edirlər". Əgər belə olsaydı, onda münaqişə olmazdı ki? Reallıqda məhz erməni işğalçıları Azərbaycan ərazisindən çıxarmaq üçün danışıqlar aparılır. Biz orada sülhməramlı qüvvələrin yerləşdirilməsinin vacib olduğunu demirik. Əslində, Azərbaycan öz ərazisinin hər qarışına nəzarət etməyə qadirdir və belə də olacaq. Ancaq Azərbaycanın Xarici İşlər naziri, sadəcə, həmsədrələrin hansısa təklif verdiyini deyib və sənədlərin təzə və ya köhnə olduğundan bəhs etməyib. Azərbaycan bu məsələnin müzakirə olunmalı olduğunu vurğulayır.

Digər tərəfdən, əgər münaqişənin həlli ilə bağlı hər hansı bir razılıq yoxdursa, sülhməramlı qüvvələrdən danışmağın mənası yoxdur. Bunu hamı bilir. Deməli, xain xofludur - qorxur ki, onu Azərbaycan torpaqlarından bu və ya digər formada qovacaqlar.

Bunlardan belə görünür ki, Vaşinqton müzakirələri daha çox ümumi xarakterli olub və heç bir razılıq əldə olunmayıb. ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun da hansısa konkret təşəbbüs göstərməsi müşahidə edilməyib. Ekspertlərin fikrinə, amerikalı rəsmi daha çox İran məsələsi düşündürür. Azərbaycan və Ermənistanla münasibətlərə də həmin çərçivədə yanaşılır. Lakin rəsmi yayılmış məlumatdan görünür ki, ABŞ-ın Azərbay-

canla əlaqələri inkişaf etdirməyə marağı böyükdür və o, İran məsələsi ilə əlaqələndirilə bilməz.

Belə ki, Azərbaycanın xarici siyasət idarəsinin rəhbərinin Vaşinqtona işgüzar səfəri çərçivəsində Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həllinin cari vəziyyəti və substantiv məsələlər üzrə danışıqların irəli aparılması yolları ilə yanaşı, tərəflər arasında mövcud ikitərəfli siyasi gündəlikdə duran bir çox məsələlər də müzakirə edilib.

O cümlədən "iqtisadi əlaqələr və həyata keçirilən təşəbbüslər, enerji və nəqliyyat sahəsində reallaşdırılan layihələr, habelə Avropanın qaz təminatının şaxələndirilməsi üzrə əlavə imkanlar" müzakirə edilən əhəmiyyətli və aktual məsələlər sırasında olub. Bununla yanaşı, Vaşinqton Azərbaycanla Yaxın Şərq bölgəsində mövcud vəziyyəti, eləcə də global gündəlikdə duran və qarşılıqlı maraq doğuran məsələləri müzakirə edir. ABŞ Prezidenti Donald Tramp bu kimi məqamları Prezident İlham Əliyevə ünvanladığı məktublarda konkret olaraq vurğulayıb.

Vurğulanan məqamlar onu ifadə edir ki, Amerika ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli əlaqələrin dinamika yüksək səviyyədədir və bu, davam edəcək. Ancaq belə bir vəziyyət Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həllində kimsənin rəsmi Bakıya təzyiq göstərə bilməsi anlamına gəlmir. Bu, ümumiyyətlə, mümkün olan iş deyil. Həm də Azərbaycanın güzəşt limiti yoxdur: ərazilər işğal olunub və işğalçı oradan çıxmalıdır. Əgər danışıqlarda buna nail olunmasa, Azərbaycan alternativ üsulan istifadə edəcək. Bu, onun təbii haqqıdır! Bu baxımdan Vaşinqton müzakirələri heç nəyi dəyişməyib.

Newtimes.az

Mübariz Əhmədoğlu: “Tarixi, psixoloji və siyasi faktorların qarışığı olan hal Gürcüstan cəmiyyətini ciddi seçim qarşısında qoyub”

Məlum olduğu kimi, uzun müddətdir Gürcüstanda vəziyyət sabitləşmə bilmir. Bu, Gürcüstanın geosiyasi seçim edə bilməməsi ilə əlaqədardır. Sözügedən məsələ ilə bağlı Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Mübariz Əhmədoğlu bildirib ki, siyasi faktorların qarışığı Gürcüstan cəmiyyətinin seçim qarşısında qoyub: “Tarixi, psixoloji və siyasi faktorların qarışığı olan hal, Gürcüstan cəmiyyətini kifayət qədər ciddi seçim qarşısında qoyub.

Milliyyətə rus D.Sergeyenko səhiyyə naziri vəzifəsindən azad edildi. D.Sergeyenkonun çıxarılmasına ehtiyac yox idi. Görünür, Gürcüstanla ABŞ-ın müzakirələrində, xüsusən, Anakliya limanı ətrafında yaranmış vəziyyətdən sonra Qərb B.İvanişvilidən anti-Rusiya istiqamətində daha

kəskin addımlar tələb edib. Gürcüstanın siyasetinin Rusiyaya meyilliliyin olmasına dair arqumentlərdən biri milliyyətə rusun Gürcüstanda nazir işləməsi göstərilir. Ona görə də, B.İvanişvili uğurla işləyən və güclü reytingə malik olan şəxsi vəzifədən azad etdi.

“Mən Gürcüstanda cəmi 3 gün keçirdim. İnənmirəm ki, hökumət Rusiya ilə apardığı açıq qapı siyasetinin nəticələrini axırədək dərk edir. Belə miqdarda turistlər (FTX və Rusiya biznesmenləri) tərəfindən alınan torpaq müqabilində bir gün gürcülər ayılıb görəcəklər ki, onların işğal olunmuş əraziləri 20 faiz deyil, onların 100 faiz torpaqlarıdır” deyərək Mark Karpenter, ABŞ müdafiə nazirinin keçmiş müavini, Pensilvaniya Universitetinin Bayden adına məktəbinin baş direktoru bildirib.

“Bizim ikitərəfli münasibətləri normalaşdırmaq istiqamətində işlədiyimiz bu illərin əsas yekunu qarşılıqlı münasibətlərimizi düşmənçilik, qarşıdurma, bir-birini emosional qəbul etməmək dalanından çıxarmaq olub. Mal dövriyyəsi, turist axını artır” deyərək Q.Karasin, RF XI nazirinin müavini, stat kitabı bildirib. Sonda, Gürcüstanda cinsi azlıqların mitinqi cəmiyyətdə ciddi ajiotaj yaratdı. Katolikos Patriarxlığı, həttə demokratiya və söz azadlığının məhdudlaşdırılmasını bildirdi. Sonradan əhalinin gur mitinqləri başladıqda isə, patriarxlıq 3 dəfə hadisələrə münasibət bildirdi, əhalini ehtiyatlı olmağa çağırırdı. Cinsi azlıqlarla bağlı Katolikos Patriarxlığın mövqeyinə qarşı ABŞ-ın Gürcüstandakı səfirliyi çıxış etdi”.

Politoloq onu da vurğulayıb ki, Rusiyanın Gürcüstanla münasibətləri normalaşdırmaqda atdığı addımlar ABŞ-ı qıcıqlandırdı: “Məhz o səbəbdən də belə bir vəziyyət yaranırdı. Həm M.Karpenterin dedikləri, həm də Baş nazir M.Baxtadzeninin dedikləri ABŞ-da qəbul edərək, Dövlət Katibi M.Pompeonun verdiyi bəyanatların bir qismi bunu deməyə əsas verir. Gürcüstanda Pravoslav Parlament Assambleyasının iclas keçirməsi və bu iclasda Pravoslav Parlament Assambleyasının sədri Q.Qavrilovun parlamentin spikerinin stolunda oturması, sadəcə, bəhanə idi. Nəyinə üstündə bu problem baş verməli idi. Çünki Gürcüstanın daxilində, siyasetində və ətrafında baş verənlər obyektiv olaraq hadisələri o istiqamətə aparırdı”.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin iclası keçirilib

Iylun 2-də Milli Məclisdə “Ali təhsil haqqında” yeni qanun layihəsinin hazırlanması məqsədilə parlamentin Elm və təhsil komitəsi üzvlərinin, Təhsil Nazirliyinin təmsilçilərinin və mütəxəssislərin iştirakı ilə iclas keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Elm və təhsil komitəsinin sədri İsa Həbibbəyli iclası açaraq bildirib ki, son dörd il ərzində komitə tərəfindən bir sıra yeni qanunlar, o cümlədən “Təhsil haqqında”, “Məktəbəqədər təhsil haqqında”, “Peşə təhsili haqqında”, “Elm haqqında” sənədlər qəbul edilib. Bu qanunlar müvafiq mərhələlərlə hazırlanıb. Hazırda “Ali təhsil haqqında” qanun layihəsinin hazırlanması prosesinə start verilib. Bildirilib ki, 2009-cu ildən sonra dünyada təhsil sistemində böyük dəyişikliklər olub. Çalışacağıq ki, həm dünya təcrübəsində olan dəyişikliklər, həm də Azərbaycan təhsilindəki yeniliklər layihədə öz əksini tapsın.

İclasda qanun layihəsinin hazırlanması üzrə işçi qrupun yaradılması məsələsinə də baxılıb. Diqqətə çatdırılıb ki, işçi qrupun sədri İsa Həbibbəyli, sədr müavinləri Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Əliyev və Təhsil Nazirinin müavini İdris İsayevdir. İşçi qrupda Milli Məclisin deputatları Şəmsəddin Hacıyev, Ağacan Əliyev, Kəmalə Əliyeva, Musa Qasımlı, Pərvin Kərimzadə, Asim Mollazadə, Təhsil Nazirliyinin mütəxəssisləri təmsil olunublar.

İsa Həbibbəyli onu da vurğulayıb ki, bu qanun Konstitusiyanın müvafiq maddəsinə uyğun olaraq ölkəmizdə ali təhsilin təmin olunması sahəsində dövlət siyasetinin əsas prinsiplərini, ali təhsilin təşkilati-hüquqi və iqtisadi əsaslarını müəyyən edəcək. Sənəddə ali təhsilin təşkili, bu sahənin işçilərinin attestasiyası, müəssisələrin idarə olunması və maliyyələşdirilməsi, təhsilənlərin və təhsilverənlərin hüquq və vəzifələri, ali təhsil sahəsində sahibkarlıq və innovasiya fəaliyyəti və bir sıra digər məsələlər öz əksini tapacaq. Layihədə, eyni zamanda, ali təhsil sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıqla bağlı məqamlar da nəzərdə tutulub.

Müzakirələr zamanı çıxış edən deputatlar Bəxtiyar Əliyev, Şəmsəddin Hacıyev, Musa Qasımlı, Asim Mollazadə, Pərvin Kərimzadə, Ağacan Əliyev, Rafael Hüseynov və Təhsil Nazirliyinin təmsilçiləri İdris İsayev, Yaqub Pirişev, ADA Universitetinin prorektoru Fariz İsmayilzadə hazırlanacaq qanun layihəsi ilə bağlı fikirlərini bildirib, təkliflərini veriblər.

Nazirlik: Azərbaycanda bu günədək 783,1 min sahədə taxıl biçini aparılıb

Respublika ərazisində taxıl biçini davam edir. Bu il Azərbaycan ərazisində 1 milyon 9 min 139,8 hektar sahədə taxıl əkinini aparılıb. Bunlardan 677 min 793 hektarı buğda, 331 min 346,8 hektarı isə arpa sahəsidir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, iyulun 1-nə olan operativ məlumata görə, ölkə ərazisində 783 min 147,6 hektar ərazidə taxıl biçini aparılıb, 319 min 440 hektar ərazidə arpa, 463 min 707,55 hektar ərazidə buğda biçini başa çatıb. Ümumilikdə bu günədək ölkə üzrə 2 milyon 514 min 610,9 ton taxıl yığılıb, orta məhsuldarlıq hər hektara 32,1 sentner təşkil edir.

Ağdam, Bərdə, Biləsuvar, İmişli, Masallı, Saatlı, Sabirabad, Salyan, Yevlax, Zərdab və Ucarada taxıl biçini başa çatıb. Ağdaş, Kürdəmir, Tərtər, Neftçala və Füzuli rayonlarında taxıl biçini isə başa çatmaq üzrədir. Ağcabədi ərazisində arpa əkilmiş 6672 hektar sahənin 6666 hektarı artıq biçilib, buğda əkilmiş 22 min 503 hektar sahənin 21 min 888 hektarı artıq biçilib. Rayonda arpa üzrə məhsuldarlıq 32,7 s/ha, buğda üzrə məhsuldarlıq 35,7 s/ha təşkil edir. Füzuli ərazisində arpa əkilmiş 8505 hektar sahənin hamısı, buğda əkilmiş 28 min 621 hektar sahənin 27 min 859 hektarı artıq biçilib. Rayonda arpa üzrə məhsuldarlıq 29 s/ha, buğda üzrə məhsuldarlıq 31,6 s/ha təşkil edir. Ağdaş, Beyləqan, Neftçala və Tərtər rayonlarında da taxıl biçinində yüksək nəticələr əldə olunub.

Bakıya növbəti yeni metro vaqonları avqust-sentyabr aylarında gətiriləcək

Bakıya növbəti yeni metro vaqonları avqust-sentyabr aylarında gətiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə “Bakı Metropoliteni” QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov deyib. O bildirib ki, Rusiyanın “Transmaşholding” şirkəti ilə imzalanmış müqaviləyə əsasən, cari ildə Bakı Metropoliteni üçün daha 20 vaqon gətiriləcək. Bu vaqonlardan 10-u avqustda, 10-u isə sentyabrda gətiriləcək.

Konstitusiya Məhkəməsi Palatasının növbəti iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Palatasının növbəti iclası keçirilib. Konstitusiya Məhkəməsinin mətbuat xidmətindən bildiriblər ki, iclasda Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin IV hissəsinə və “Konstitusiya Məhkəməsi haqqında” Qanunun 7.1-ci maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 90.9-cu və 91.7-ci maddələrinin şərh edilməsinə dair Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun sorğusuna baxılaraq, icraata qəbul olunması haqqında qərar qəbul edilərək çıxarılıb. Sorğuya mahiyyəti üzrə, tərəflərin iştirakı ilə Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun iyulun 19-na təyin edilmiş iclasında baxılacaq.

Henok Teferra Şaul: “Azərbaycan global miqyaslı tədbirlərin keçirilməsi üçün ən müasir infrastruktura malikdir”

Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakı sessiyası maddi və qeyri-maddi mədəni irsin qorunub saxlanılması və gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün müzakirələr aparmaq baxımından çox əhəmiyyətlidir. Bakıda olduğum müddətdə ölkənizin zəngin tarixi və mədəni irsə malik olduğunu və bu irsin qorunub saxlanılmasına xüsusi diqqət və qayğının olduğunu şahidi oldum. Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında iştirak edən Efiopiyanın təşkilatdakı daimi nümayəndəliyinin rəhbəri Henok Teferra Şaul səsləndirib.

“Bakı gözəl və cəlbedici şəhərdir. Şəhərdə müasirliklə qədimliyin vəhdət təşkil etməsi bura gələn qonaqları heyran edir. Buradakı memarlıq abidələri çox unikal, zəngin üsluba malikdir. Tədbirdə 2500 qonağın iştirakı ölkənizin dünyada artan nüfuzunu bir daha nümayiş etdirir. Bunun üçün ölkəniz ən müasir infrastruktura malikdir”, - deyərək Henok Teferra Şaul bildirib. Efiopiya nümayəndəsi İçərişəhərdə olduğunu və Qız qalası, Şirvanşahlar Saray Kompleksinin və digər qədim memarlıq abidələrinin onu heyran qoyduğunu qeyd edib.

3 iyul 2019-cu il

Ermenistanda bir-birinin ardınca baş verən siyasi proseslər işğalçı ölkədə gərginləşən vəziyyəti daha da ağırlaşdırıb. Xüsusi-lə də, azadlığa buraxılması ilə yanaşı, Koçaryan - Sarkisyan-Saakyan üçlüyünün yaratmış olduğu ittifaq Nikol Paşinyan hökumətinə qarşı ciddi təhlükə yaratdı. Bəzi politoloqlar Robert Koçaryanın azad edilməsini Rusiya amili ilə əlaqələndirirlər. Bildirilir ki, Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan çarəsizlikdən sələfləri kimi Rusiyadan asılı olmağı qərarlaşdırıb və Kremldən öz hakimiyyətinə dəstək alıb. Bu dəstəyin qarşılığında isə, Moskva Paşinyandan yaxın adamı Robert Koçaryanın həbsdən azad edilməsini istəyib. Baxmayaraq ki, Koçaryan-Sarkisyan-Saakyan üçlüyünün Yerevan-da həttə hakimiyyət çevrilişinə hazırlaşdıqları bildirilir.

Ermənistanda baş verən prosesləri şərh edən ekspertlər də, hesab edirlər ki, sabiq prezident Robert Koçaryanın həbsdən azad edilməsinin arxasında Rusiya amili dayanır. Lakin bir məqamı da, vurğulamaq yerinə düşər ki, Nikol Paşinyan xalqa 1 mart hadisələrinin qurbanlarını məsuliyyətə cəlb edəcəyini vəd versə də, bu gün keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan azadlıqdadır. Sabiq prezident Serj Sarkisyan istədiyi an Qarabağdadır. Hətta Serjin "Qarabağ klanı"na təsir imkanları qalmaqdadır. Xaçaturovu həbs edə bilmədi. Üstəlik, aprel müharibəsində baş qərargah rəisi olan və Yerevan ermənləri arasında nüfuzu aşağı olan şəxsi yenidən özünə baş qərargah rəisi təyin etməyə məcbur oldu.

Göründüyü kimi Nikol Paşinyanın "Qarabağ klanı"nın qarşısında zəifliyi ortadadır. Və bu gün Robert Koçaryanın həbsdən azadlığı çıxması Ermənistanda yeni siyasi proseslərə start vermiş oldu. Siyasi politoloqların sözlərinə görə, gələn il qon-darma rejimdə keçirilən seçkilərdə Koçaryan orada rejimin başına gətirilə bilər. O da bildirilir ki, baş verən ssenarilər Kremldən idarə olunur və Nikol Paşinyan üçün siyasi gərginlik dövrü başlayır. Ermənistanda baş verənlər Qarabağ danışıqlarında Nikol Paşinyanın daha da sərt mövqe tutmasına gətirəcək. Ümumiyyətlə, Nikol Paşinyan danışıqlarda "Qarabağ klanı"ndan çəkiniyi üçün heç bir kompromis varinatla razılaşmayacaq.

Fikrət Sadıqov:

"Ermənistanda gərginliyin əsas səbəbkarı yenə də küçə lideri Paşinyanın savadsızlığının nəticəsidir"

Siyasi politoloq Fikrət Sadıqov Ermənistanda yenidən yaranan siyasi gərginlik barədə danışarkən bildirib ki, yenə də küçə lideri Paşinyanın savadsızlığının nəticəsidir: "Əslində, Koçaryan uğrunda mübarizə bir sıra qüvvələr - Koçaryanın tərəfdarları, "Qarabağ klanı" və indiki hakimiyyət arasında olan mübarizəyə çevrilir. Bu, öz-özlüyündə daha gərgin bir vəziyyətə gətirib çıxara bilər. Təbii ki, Koçaryan cinayətkardır və uzun illər ərzində həbsdə saxlanılmalıdır. Amma onu həbsdən azad etmək üçün müəyyən hüquqi üsullardan istifadə etmək lazımdır. Paşinyan isə bu məsələdə populist addımlar atır. Sanki bu, hələ də küçə hərəkatının lideridir. Görünür, təcrübəsizlikdən özünü hələ, tam mənada, baş nazir hiss etmir".

F.Sadıqovun sözlərinə görə, Ermənistan

Koçaryanın tərəfdarları, "Qarabağ klanı" və indiki hakimiyyət arasında olan mübarizə

Paşinyanın savadsız siyasətinin ağır nəticələri

əlavə yüklər

Beləliklə, baş verənlər onu göstərir ki, Ermənistan formal müstəqillik qazandıqdan sonra ayaqda dura bilmir və işğal rejiminin davam etdirməsində, sözsüz ki, Rusiya həlledici rol oynayan dövlətdir. Ancaq bu da var ki, Ermənistan getdikcə Moskva üçün çətin daşınan əlavə yükə - "qulpsuz çamadan"a - "başağrısı"na çevrilməkdədir. Xüsusən də, NATO üzvü Türkiyə ilə Rusiya arasında münasibətlərin dinamik inkişafda olması, Moskva və Ankara arasında etimadın daim yüksəlməsi "bahalı Ermənistan" layihəsini Kreml üçün az arzulanan edir. Çoxsaylı hərbi kontingent saxlamaq üçün Ermənistanı bəsləməyi mənasız duruma gətirir.

Əlbəttə ki, Rusiyanın Ermənistandakı hərbi mövcudluğu onun bölgədəki maraqları ilə birbaşa bağlıdır. Ancaq bu maraqların dəyişməsi istisna edilmir. Bu yerdə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin mətbuat konfransında dediyi bir ifadəni xatırlatmaq istərdim: "Biz yangınsöndürən komanda deyilik ki, daim kimisə xilas edək. Xüsusən də, haranı ki, orada bizdən az şey asılıdır".

Əslində, bu, həm də Ermənistanı şifrəli bir ismarıqdır ki, Moskvaya çox bel bağlamasın, o cümlədən, Qarabağ məsələsində. Yeri gəlmişkən, bəzən rəsmi Moskvanın açıq deyə bilmədiyi sözü ona yaxın ekspertlər deyirlər. Məsələn, rusiyalı politoloq Stanislav Tarasov erməni portalına müsahibə

sində Rusiyanın Qarabağ məsələsində, ilk növbədə, öz dövlət maraqlarını qoruduğunu deyib. Sitat: "Biz orada (Dağlıq Qarabağ konflikt zonasında - red.) olmalı, hər şeyi görməliyik. Ancaq bu, heç də o demək deyil ki, biz bir tərəflə oynayıq. Biz, ilk növbədə, dövlət maraqlarımızı qoruyuruq".

Rusiyanın həmin bu dövlət maraqları gü-nün birində Ermənistanı Azərbaycanla tək-bətək də qoya bilər. Ən azından, Bakıya la-zım olan müddətdə, yeni Dağlıq Qarabağ probleminin qısa zamanda, güc yolu ilə həl-li üçün lazım olan zaman kəsiyi üçün.

Başqa bir maraqlı fakt da N.Paşinyanın Rusiya mətbuatına Ermənistan-Rusiya münasibətləri ilə bağlı verdiyi müsahibədə, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinə toxunaraq, Dağlıq Qarabağ ermənilərinin danışıqlarda iştirakı məsələsini yenə də qabartmağa çalışmasıdır. Baş nazirin məntiqinə görə, "Dağlıq Qarabağ xalqının iştirakı ol-

madan münasibəti necə həll etmək olar?" Ancaq bu ifadə altında yalnız Azərbaycanın həmin bölgəsində qanunsuz qurum yaradan bir qrup separatçı nəzərdə tutmaqla, N.Paşinyan yenə də yanlış bir mövqe tutmuş olur. Azərbaycan tərəfi həmin bölgənin azərbaycanlı icması ilə yanaşı, erməni icmasının da müəyyən mərhələdə prosesdə iştirak edə biləcəyini istisna etmir. Lakin rəsmi Yerevanın işğal faktının üstündən sükutla keçərək, "Arsax" adı altında yalnız bölgədə məskunlaşmış terrorçu-separatçıları nəzərdə tutması, nəinki beynəlxalq hüquqa, heç adi etik qaydalara belə uyğun deyil.

Göründüyü kimi, belə ikiüzlülük və yanlışlıqla ən kiçik münasibəti belə həll etmək mümkün deyil. Bütün dünya bilir ki, Ermənistan havadarlarının birbaşa yardımı ilə Azərbaycan torpaqlarını işğal edib və münasibətlərini münasibətdən başlayıb. Bu səbəbdən, onun həllinə işğalçıların zəbt etdiyi torpaqlardan qeyd-şərtsiz çəkilməsi ilə başlamaq olar. Yalnız bundan sonra digər məsələləri müzakirə etmək mümkündür. İşğal ərazisindən təcavüzkarın çıxmadığı halda, hansısa həll variantından danışmaq imkansızdır. Bu nəticə Madrid prinsiplərindən, Helsinki Yekun Aktının mədclərindən, BMT-nin və digər beynəlxalq təşkilatların münasibəti ilə bağlı qəbul etdikləri sənədlərdən birbaşa irəli gəlir.

Ədalətin bərpası: sadə həqiqətlərin qəbul edilməsi şərti

Deməli, N.Paşinyanın, başlanğıc kimi təqdim etməyə çalışdığı vəziyyət, realıqda işğalın son mənzərəsidir və bu mənada, dəyişməlidir. Bütün bunlar Ermənistanın münasibətlərinin həlli ilə bağlı hazırda tutduğu mövqe barədə müəyyən təsəvvür əldə etməyə imkan yaradır. Hər şeydən öncə, bir daha aydın olur ki, rəsmi Yerevan problemə səmimi yanaşmır. Ermənistanın sosial-iqtisadi vəziyyətinin, bərabərlik olaraq qalması və yeni hakimiyyətin real addım ata bilməməsi, ictimai rəyi başqa məsələlərə yönəltməyi tələb edir.

Buradan sadə bir məntiqi nəticə alınır: Paşinyanın Ermənistanın probleminin həlli ilə bağlı nə təsəvvürü, nə də real bir addımı var. Bunu nə ilə izah edirsən et, heç nə dəyişmir. İstər mücərrəd surətdə erməni xalqının iradəsindən bəhs et, istərsə də Paşinyan hakimiyyətinin siyasi iradəsindən dəmsür və ya başqa tarixi "faktlar" gətir, realıq budur: təcavüzkar zəbt etdiyi torpaqlardan getməlidir, vəssalam!

A.SƏMƏDOVA

Daşkəsən rayonunda Azərbaycan Polisi Günü qeyd edilib

Iyulun 2-də Azərbaycan Polisi yaranmasının 101-cü ildönümünü qeyd edir. Həmçinin, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1998-ci ildə imzaladığı Fərmanla iyulun 2-si Azərbaycan Polisi Günü elan olunub. Azərbaycan polisinin peşə bayramı ilə bağlı Daşkəsən rayon rəhbərliyi və hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları, ilk öncə, şəhərin mərkəzində ucaldılan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək, önünə gül dəstələri düzərək, Ona öz ehtiramlarını bildiriblər.

rinə yetirilməsində fərqləndiklərinə görə, Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin bir qrup əməkdaşları, o cümlədən, Daşkəsən rayon polis şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Vəfadar Orucov Adil oğlu da "Vətən uğrunda medal"ı ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı Cənab İlham Əliyev tərəfindən xidməti vəzifələri yerinə yetirərkən, fərqləndiyinə görə peşə bayramında "Vətən uğrunda medal"ı ilə təltif olunması barədə qəbul edilmiş qərar Daşkəsən rayon polisinin hər bir əməkdaşına, həmçinin, bütün Daşkəsən rayonuna verilən qiymətdir.

Bu təltifə görə, Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevə və

daxili işlər naziri Vilayət Eyvazova minnətdarlığımızı bildiririk".

Görüşdə çıxış edən Daşkəsən rayon polis şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Vəfadar Orucov əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazovun təbrik məktubunu polis şöbəsinin şəxsi heyətinə oxuyub, sonra Azərbaycan polisinin yaranması və inkişaf tarixi haqqında danışıb.

Həmçinin, polis rəisi polkovnik Vəfadar Orucov "Vətən uğrunda medal"ı ilə təltif edilməsinə və ona göstərilən böyük etimada görə Möhtərəm Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıq edib. Bildirib ki, rayon polis şöbəsinin əməkdaşları Azərbaycan qanunlarına, xalqa, vətənə, Ümummilli Lider Heydər Əliyev ideyalarına və Prezident İlham Əliyevə daim sadıqlırlar, onlar ictimai asayişin, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının qorunmasında bundan sonra da şərəflə çalışacaqlar.

Sonda Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əliyev polis əməkdaşlarına və veteranlarına fəxri fərmanlar, qiymətli hədiyyələr təqdim edib.

R.KAMALQIZI

Asayişin təməl təminatçısı

Azərbaycan polisi 101 il şərəfli yolda

101 ildir ki, şərəfli yol keçən Azərbaycan polisi iyulun 2-də peşə bayramını qeyd edir.

1918-ci il may ayının 28-də öz müstəqilliyini bəyan etmiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin milli hökumətinin tərkibində Daxili İşlər Nazirliyi yaradıldıqdan sonra, fəaliyyəti dövründə, nazirlik və onun tərkib hissəsi olan polis Azərbaycan dövlətinin formalaşmasında, milli maraqların qorunmasında mühüm rol oynamış və müstəqilliyin müdafiəsinin ön sıralarında olmuşdur.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaranandan sonra Fətəli xan Xoyskinin başçılığı ilə hökumət təşkil edilir və o, eyni zamanda, cümhuriyyətin ilk daxili işlər nazirliyi kimi fəaliyyət göstərir. 1918-ci il iyunun 24-də AXC milli hökuməti "Hökumət müəssisələrinin öz vəzifələrini tərk etmiş qulluqçular haqqında" özünün 178 sayılı qərarını verir. Həmin qərara uyğun olaraq, iyulun 2-də Gəncədə ilk polis orqanları təsis edilir, onların kadr və məvacib məsələlərinə baxılır. 1920-ci il aprelin 27-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra SSRİ dövründə Daxili İşlər Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Azərbaycan SSR Daxili İşlər Nazirliyi ictimai təhlükəsizliyi təmin edən orqan idi.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra yaranmış müəkkəb vəziyyət, ölkə həyatının bütün sahələrini bürümüş hərc-mərclik və özbaşınalıq hüquq-mühafizə strukturlarından da yan keçməmişdi. Belə ağır vəziyyətdə xalqımızın təkidli ilə 1993-cü ilin iyununda Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə qayıdan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev ölkəni vətəndaş müharibəsi və parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdi, müstəqillik, azərbaycançılıq, dövlətçilik, ədalət, demokratiya, hüquqi dövlət quruculuğu ideologiyasının, habelə, milli inkişaf modelinin əsasını qoydu. Demokratik prinsiplərin və ənənələrin varisliyinə əsaslanan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev 1998-ci ildə imzaladığı

Fərmanla iyulun 2-i Azərbaycan Polisi Günü elan olundu.

Azərbaycan polisinin fədakarlıq nümunəsi

Bu gün hüquqi-demokratik dövlət olan Azərbaycanda bütün məsələlər, məhz qanunlar əsasında tənzimlənir. Ölkə Prezidenti çıxışlarında Azərbaycan dövlətinin və xalqının keşiyində fədakarlıqla dayanan seçilmiş polis əməkdaşlarını daim müdafiə edəcəyini dəfələrlə vurğulamışdır: "Polisə olan hörmət dövlətə olan hörmətdir. Polis əməkdaşları qanunun keşiyində dayanırlar. Polis əməkdaşları cinayətkarlığa qarşı mübarizə aparırlar. Onlar öz həyatlarını risk altına qoyurlar və vətəndaşlar bunu unutmamalıdırlar. Yəni cəmiyyətin, ölkəmizin rahat və təhlükəsizlik şəraitində yaşamasını polis orqanları təmin edir. Mən görülmüş bu işləri yüksək qiymətləndirirəm və bilirsiniz ki, polis orqanlarını daim müdafiə edirəm və müdafiə edəcəyəm".

Məhz Azərbaycan polisi də ictimai sabitliyin təmin olunması naminə aparılan hər hansı əməliyyatlarda itki versə də, üzərinə düşən vəzifənin öhdəsindən qətiyyətlə gəlir. Çünki Azərbaycan polisinin əsas amalı vətənə, dövlətə sədaqətli xidmət etməkdir. Məhz bu göstəricilər vətəndaşların polisə inam və etimadını daha da artırır, insanlar özlərini daha təhlükəsiz, daha güvənli bir cəmiyyətdə hiss edirlər. Polis ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi, qanunçuluğu və hüquq qaydalarını təmin etmək kimi mühüm vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlir.

Prezident İlham Əliyev daxili işlər orqanlarına daim böyük önəm verir

Prezident İlham Əliyev son 16 ildə daxili işlər orqanlarına daim yüksək diqqət və qayğı ilə yanaşaraq, DİN-in fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılması üçün mühüm tədbirlər həyata keçirmişdir. Bunun nəticəsidir ki, Daxili İşlər Nazirliyində və onun yerli orqanlarında təşkilati-kadr və struktur islahatları son dövrlərdə davamlı xarakter daşıyır. Burada məqsəd xidməti fəaliyyətin daha da təkmilləşdirilməsi, ölkədə kriminogen durumun təhlil ediləcək adekvat planların hazırlanıb həyata keçirilməsi, yaranmış yeni vəziyyətdə çevik idarəçilik qərarlarının qəbul olunmasını təmin etməkdir. Azərbaycan Prezidentinin yüksək diqqət və qayğısı sayəsində nazirlik sistemində gedən inkişaf proseslərinə paralel olaraq, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri də beynəlxalq təcrübəyə uyğun təkmilləşmişdir.

Göründüyü kimi, bu gün hər bir vətəndaş əmindir ki, fəaliyyətinin 101-ci ildönümünü qeyd edən Azərbaycan polisi onun həyat və sağlamlığının, hüquq və azadlıqlarının, qanuni mənafələrinin, ictimai asayişinin keşiyində və dövlətin etibarlı mühafizəsindədir.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Samir Nuriyev: "Son bir ildə 7 şəhərin Baş planı təsdiqlənib"

Nazirlər Kabineti tərəfindən son 1 il ərzində 7 şəhərin Baş planı təsdiq edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Samir Nuriyev deyib. Komitə sədri qeyd edib ki, hazırda isə 3 şəhərin Baş planı razılaşdırma mərhələsindədir və daha 7 şəhərin Baş planının hazırlanması prosesinə başlanılıb. Növbəti 2 ildə isə digər 9 şəhərin Baş planının hazırlanmasına başlanılacaq. S.Nuriyev bildirib ki, indiyədək Azərbaycanın 42 şəhərinin Baş planı yenilənib və Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq olunub.

Ali təhsil müəssisələrinə imtahansız qəbul olmaq üçün 7 minədək kollec məzununun ərizəsi təsdiqlənib

Ali təhsil müəssisələrinə imtahansız qəbul olmaq istəyən subbakkalavrların qeydiyyatı davam edir. Dövlət İmtahan Mərkəzindən (DİM) AZƏRTAC-a bildirilib ki, elektron ərizələrin qəbulu iyulun 17-dək internet vasitəsilə aparılır. İyulun 2-si saat 11:10-a olan məlumata görə, 6679 subbakkalavr qeydiyyatdan keçib. Onlardan 6600 nəfərin ərizəsi təsdiqlənib.

Subbakkalavrlar DİM-in ekabinet.dim.gov.az sahifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra müvafiq istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə internet sahifəsinə daxil olub "Subbakkalavrların elektron ərizəsi" formasını təsdiq edirlər. Tələb olunan məlumatlar "Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sistemindən onlayn əldə olunur. Bu məlumatları tam olmayan subbakkalavrlar ilk olaraq məzunu olduqları orta ixtisas təhsili müəssisələrinə müraciət etməli və məlumatlarının sistemə daxil olunmasını təmin etməlidirlər. Qeyd olunan tarixlərdə ərizəsini təsdiq etməyən subbakkalavrlar müsabiqəyə buraxılmayacaqlar.

3 iyul 2019-cu il

Əli Əliyevi ifşa edən faktlar açıqlandı

Əli Orucov: “Əli Əliyevin AMİP sədrliyindən və üzvlüyündən qovulmasının səbəblərindən biri də, onun keçmiş həyat yoldaşının AMİP lideri Etibar Məmmədova ünvanladığı müraciət olub”

Samirə Mirzəyeva: “Əli Əliyev biqeyrətliyi ilə şəxsiyyət olmaq istəyir”

Mövcud realiaqlar və faktlar ondan ibarətdir ki, xalqdan ayrı düşən dağıdıcı xislətli müxalifət qrupları daim bir-biriləri ilə qarşıdurmada olublar. Məhz bunun qanunauyğun nəticəsidir ki, AXCP, Müsavat və digər partiyalardan istefalar silsilə xarakter alıb. Partiyalararası qarşıdurmalar partiyalar daxilində də yaşanmaqdadır. Acınacaqlı vəziyyət daha çox Müsavat və AXCP-də müşahidə olunsada, ADP və “AXH” kimi qurumlarda eyni acınacaqlı istefa dalğası ilə üzlənməkdədirlər. Daxili durumun mürəkkəbliyindən, silsilə uğursuzluqlardan və sədrlərin anormal davranışları, tərribat xarakterli açıqlamaları sırası üzvləri partiyalardan uzaqlaşmağa məcbur edir. Görünən və diqqətçəkən məqamlardan biri də odur ki, bəzi partiyalardan istefalar sədrlərin əxlaqsız davranışları ilə bağlıdır. Buna misal olaraq, AMİP-dən uzaqlaşdırıldıqdan sonra özünə “Vətəndaş və İnkişaf” Partiyası yaradıb, siyasi gündəmdə təxəkkil edən Əli Əliyevin təmsalında görmək olar. Bu məxluq hər fürsətdə diqqəti özünə cəlb etmək üçün müxtəlif şoular yaradır, məzhəkələr qurur. Hərdən də başını başlara qoşub, siyasi bəyanatlarla da çıxışlar edir. Sosial şəbəkələrdə elə yalanlar-palılar danışır, iddialar səsləndirir ki, onun normal adam olmasına şübhə ilə yanaşmalı olursan. Ağsaqqalı Ə.Kərimlinin təlimatlarına əsasən, deyir ki, iradəli və əzmlı olmalı, küçələrə çıxıb müxalifətçi olduğumuzu cəmiyyətə göstərməliyik. Adama deyən lazımdır ki, özünə nəzarət edib, ailəyə sahib çıxma bilmədiyin halda böyük hədəflərdən danışmaq, iddialı çıxış etmək nə dərəcədə düzdür? Siyasi arenada və sosial şəbəkələrdə, yayılan məlumatlara, eləcə də, redaksiyamıza daxil olan məlumatlara istinadən, demək olar ki, Ə.Əliyev əxlaqsız və mənəviyyatsız müxalif partiya sədrlərindəndir. Bunu bizimlə söhbətində AMİP Siyasi Şurasının üzvü Əli Orucov da mövcud faktlarla dilə gətirdi. AMİP funksioneri bildirdi ki, Əli Əliyevin AMİP sədrliyindən və üzvlüyündən qovulmasının səbəblərindən birini - onun keçmiş həyat yoldaşının AMİP lideri Etibar Məmmədova ünvanladığı müraciəti olub: “İllərlə əsl si-fətni gizlədən bu adama AMİP-də mühüm postlar həvalə olunub. Həqiqət budur ki, 2005-ci ildə AMİP sədri vəzifəsinə seçildəndən sonra partiyani öz şəxsi məqsədləri üçün istifadə etməyə cəhd göstərdiyinə, pozuculuq fəaliyyətinə və indiyədək açıqlanmayan məişət əxlaqsızlığı və mənəviyyatsızlığı səbəbindən, 8 yanvar 2006-cı il tarixdə partiyani Mərkəzi Şurasının yekdil qərarı ilə sədrlikdən və üzvlükdən qovulub. Mənəvi rəhbərinə, təmsil olunduğu partiya qarşı xəyanət yolu seçən, övladlarından imtina edən birisinin hər nədən danışsada-danışsın, əxlaqdan danışmağa haqqı çatmır”.

Ə.Orucov bildirdi ki, Ə.Əliyev üçün müqəddəslik deyilən heç bir məfhum yoxdur: “Gündəmdə olduğunu göstərərək, özünü kimlərə ucuz qiymətə təklif edən bu siyasi kloun, şəxsiyyətlərin nüfuzuna hər hansı bir kölgə salmağa cəhdə xal qazanmağa çalışır. Amma yaxşı bilir ki, ləkəli reputasiya ilə çox

da uzağa gedə bilməz”.

“Əli Əliyev televizorda əxlaqdan danışır, özü isə əxlaqsızdır”

Ə.Orucov “VIP” sədri Ə.Əliyevin uşaqlarını ataraq keçmiş həyat yoldaşı Samirə Mirzəyevanın rəfiqəsi ilə ailə qurmasından danışaraq, qeyd etdi ki, bu cür hal iddialı şəxsə ancaq başaşağılıq gətirə bilər. Ə.Orucov Ə.Əliyevin əxlaqsızın biri olduğuna sübut olaraq, bizə onun keçmiş həyat yoldaşı Mirzəyeva Samirə Kərim qızının yazdığı məktubu təqdim etdi. Məktub başdan-ayağa Ə.Əliyevin ittiham və təhqiri üzərində qurulub. “Səs” qəzeti olaraq, biz bəzi etik qaydaları aşmamaq şərti ilə Mirzəyeva Samirə Kərim qızının Ə.Əliyevin ünvanına səsləndirdiyi ittihamları qeyd edirik. Məktubda bildirilir ki, o, 1996-cı ildən Əliyev Əli Nadir oğlu ilə ailə həyatı qurub: “20 iyun 1997-ci ildə oğlumuz anadan olub. 2001-ci ildən mənim ərim Əli rəfiqəm ilə - ailəli bir qadınla gizlin görüşməyə başladı, bu əxlaqsızlığı onun həyat yoldaşı aşkar edib. Biz həm rəfiqə, həm ailəvi dost iddik, həm də otuz ilin qonşusu iddik. O qadın Əliyeva Dilarə Kamil qızıdır. Dilarə birinci ərindən 10 yaşında olan oğlunu - Cəfərov Kamran Səfər oğlunu valideynlərinin üstünə atıb, oğlundan imtina edib. Dilarə ərim Əli ilə qoşulub qaçdı, ailə həyatı qurdu, Ərim Əli üç uşağı üstümə atdı. Əxlaqsız yoldaşım bu əxlaqsız qadına qoşulandan sonra öz uşaqlarından imtina etdi. Üç yaşına çatan uşaqların, ata olan bəndə, heç özünü belə görməyib. Uşaqları ata üzünə, ata məhəbbətinə həsrət qoyub. Mən ana kimi üç oğlumla fəxr edirəm, dövlət üçün üç əsgər böyüdürem. Əli Əliyev “siyasət adamı” olsa da, televizorda əxlaqdan danışır, özü isə əxlaqsızdır. Qonşusunun evini yıxıb, arvadını əlindən alıb, onun oğlunu anasız, öz övladlarını isə atasız qoydu. İndi həmin Əli Əliyev AMİP sədri - millət vəkili olmaq eşqinə düşüb. Seçki platformasında yazıb ki, bir oğlum var, bir qızım. Faktiki olaraq, birgə nikahdan üç oğlan uşağımız var, bir qız isə Dilarədənədir. Uşaqlarının özünü görməyən, mad-dic cəhətdən kömək etməyən ata hələ də millət vəkili olmaq istəyir. Əli Əliyev öz uşaqlarına vəkiliyyət eləmir, Azərbaycan xalqına necə vəkiliyyət edə bilər? Əxlaqsız, vicdansız, siyasətçi...”

Son olaraq, Samirə Mirzəyeva bildirir ki, Əli Əliyev biqeyrətliyi ilə şəxsiyyət olmaq istəyir. Biz isə, onu əlavə edə bilərik ki, Ə.Əliyevin nə olacağını demək çətin olsa da, yalnız o bəllidir ki, o, heç zaman ciddi siyasət adamı, partiya sədri ola bilməyəcək. Olsa-olsa, o, ancaq xarici məkrli qüvvələrin ələlti rolunda çıxış edən AXCP sədri Ə.Kərimlinin yedəyində sürünən məxluq ola bilər.

I.ƏLİYEV

Əli Kərimli özünü islaholunmaz küçə uşağı kimi aparır

AXCP sədri Əli Kərimli məhkəmənin məlum qərarı ilə 2 min 500 manat cərimə olunduqdan sonra müəyyən xarici qüvvələrə üz tutaraq, onlardan kömək istəyir, hay-küy qaldırır və pozuculuq aktları törədəcəyini bildirir. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz Ə.Kərimlinin xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin sifarişli ilə hərəkət etdiyini və bu səbəbdən də, təxribatlar törətməyə çalışdığını bildirdilər.

Millət vəkili Azər Badamov: “Əli Kərimlinin hərəkətləri qanuna zidd olduğuna görə cərimələnib”

- Biz ölkəmizdə hüquqi dövlət qurmuşuq və hamı qanun qarşısında bərabərdir. Kimliyindən asılı olmayaraq, hamı qanunun aliliyinə hörmətlə yanaşmalı və hərəkətləri də qanun çərçivəsində həyata keçirilməlidir. Ölkədə “Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında qanun” qəbul olunub və bu qanunda mitinqlərin və yürüşlərin keçirilməsi üçün normalar müəyyənənib. Əgər kimse bu qanunun tələblərini pozaraq, ictimai asayişin pozulması istiqamətində çağırışlar, mitinqlərə cəhdlər edərsə, təbii ki, qanunla cəzalandırılmalıdır. Ə.Kərimlinin hərəkətləri də qanuna zidd olduğuna görə cərimələnib, burada qeyri-adilik görmürəm. Bununla əlaqədar, Ə.Kərimlinin küçə yürüşlərinə cəhdlərini vəziyyətdən sui-istifadə kimi dəyərləndirərdim. Ölkəmizdə qanunun aliliyini təmin edən hüquq-mühafizə orqanları var və hər bir qanuna zidd hərəkət edən şəxs də qanunla cəzalandırılacaqdır. Bizim ən böyük uğurumuz xalqın dövləti və qanunlara olan inamı və etibarındır. Ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq istəyənlərin

cəhdləri isə, müxtəlif bəhanələrlə öz havadarlarından maliyyə qoparmaqdır.

TOHGİMİB-nın sədri Emin Həsənlı: “Əli Kərimli öz ağılı ilə hərəkət etmir”

- Əli Kərimliyə qarşı inzibati qaydada cərimə tətbiq edilib. Ümumiyyətlə, görünən odur ki, AXCP sədri Ə.Kərimli özünü islaholunmaz küçə uşağı kimi aparır. Hay-küy qaldırır və populist bəyanatlarla çıxışlar edir. Bu da, onu göstərir ki, o öz ağılı ilə hərəkət etmir. Onu təxribatlar törətməyə, qeyri-qanuni çağırışlar etməyə təhrik edən xarici məkrli qüvvələr var. Bu baxımdan, o, anormal fəaliyyət yolu tutur. Azərbaycan hüquqi dövlətdir və məhkəmənin də qərarına hər kəs hörmətlə yanaşmalıdır. Təəssüflər olsun ki, müxalifət düşərgəsini təmsil edən şəxslər ənənəvi metodlarından istifadə edirlər. Özləri də çox gözəl bilirlər ki, əl atdıqları metodlar onlar üçün heç bir fayda gətirməyəcək. Çünki xalq bunları dəstəkləmir. Belə olan halda, onlar hansı aksiyadan danışa bilərlər. Yaxşı olardı ki, müxalifət bu cür hərəkətlərindən əl çəksin. Demək olar ki, müxalifətin ancaq ümidi xaricdə olan havadarlarına qalıb. Yaramaz əməlləri ilə gündəmə gəlmək və xarici qüvvələrə özlərini reklam edərək, maliyyə vəsaitləri əldə etməyə çalışırlar. Bunlara icazəli aksiyaların keçirilməsinə belə icazə verəndə, həmin keçirdikləri aksiyalarda özlərindən və yaxınlarından başqa heç kəs olmur. İndi isə, sözügedən şəxslərin bu cür qeyri-qanuni addımlara yol vermələri absurdur və gülüş doğurur. Çünki onların hərəkətləri hüquqa ziddir.

GÜLYANƏ

BƏT: iqlim dəyişmələri dünyada 80 milyon iş yerinin itirilməsinə səbəb olacaq

Beynəlxalq Əmək Təşkilatı (BƏT) yeni hesabatında bildirib ki, iqlim dəyişmələri dünyada 80 milyon iş yerinin itirilməsinə səbəb ola bilər. Bu mənfəi proseslərin dünya iqtisadiyyatına mənfəi təsiri 2,4 trilyon dollar olacaq. AZƏRTAC BMT-nin rəsmi saytına istinadla xəbər verir ki, hesabat cari ilin sonunda global temperaturun 1,5 dərəcə Selsi artacağı barədə proqnozlara əsaslanır. BƏT bildirib ki, hesabatdakı rəqəmlər daha yüksək ola bilər. “Global istiləşmə şəraitində iş: isti havaların əmək şəraitinə və istehsalata təsiri” adlanan hesabatda global iqlim dəyişikliklərinin ayrı-ayrı regionlarda və planetimizdə əmək şəraitinə mənfəi təsiri məsələləri əks olunub.

Hesabatda bildirilir ki, sağlam insan rütubət şəraitində 35 dərəcə istiyə dözə bilər. Lakin bu, onun orqanizmində “isti stressi” adlanan sindrom yaradır. Hava şəraiti bu temperaturdan yuxarı olduqda isə, mü-təxəssislərin qəti qənaətinə görə, insanın fiziki imkanları azalır və məhsuldarlığı aşağı düşür. İsti hava şəraitində işləmək 940 milyon insanın çalışdığı kənd təsərrüfatı sektorunda xüsusilə təhlükəlidir. Bu sahədə temperatur dəyişikliyi iş vaxtının 60 faiz, tikinti sektorunda isə 19 faiz itirilməsinə səbəb olacaq. Hesabat müəllifləri vurğulayır ki, əsas iqtisadi itkilər ən yoxsul əhəlinin yaşadığı, ən az gəliri olan ölkələrin payına düşəcək. Çünki bu dövlətlərdə adaptasiya mexanizmləri yoxdur. Beləliklə, gələcəkdə yoxsul və varlı dövlətlər arasında uçurum daha da dərinləşəcək, xüsusilə əməyin haqqının ödənilməsi və sosial müdafiə məsələlərində böyük fərqlər yaranacaq.

BƏT-in nümayəndəsi Ketrin Saqet bildirib ki, “istiləşmə stressi”nin əmək məhsuldarlığına təsiri iqlim dəyişmələrinin ən ciddi fəsadlarından biridir. O əlavə edib “Biz ölkələr arasında qeyri-bərabərliyin artacağını, əhəlinin ən yoxsul təbəqələri üçün əmək şəraitinin daha da pisləşəcəyini proqnozlaşdırırıq”. Bu proseslərin ən ciddi nəticələri isə miqrasiya prosesinin güclənməsi ilə əlaqədardır. Bu yaxınlarda BƏT-in konfransında qəbul edilmiş “Əsrin Bəyannaməsi”ndə yuxarıda göstərilən problemlərin həlli üçün 2030-cu ilədək təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsinin vacibliyi qeyd olunub.

International
Labour
Organization

Bu gün Azərbaycan Avropanın ən etibarlı, eyni zamanda, əsas enerji təminatçısıdır. Bu, sadəcə isbatına ehtiyac olmayan tarixi bir faktdır. Xarici ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, enerji sektorunun aparıcı şirkət təmsilçiləri də, dəfələrlə ölkəmizə səfər edərkən bunu açıqca bəyan ediblər. Bütün bunlar isə dövlət başçısının gərgin əməyi, uzaqgörən, məqsədyönlü siyasəti sayəsində reallaşmış. Dövlət başçısının daimi diqqəti və yorulmaz fəaliyyəti sayəsində ölkənin elektroenergetika sistemi daha da inkişaf etdirilərək beynəlxalq standartlara uyğun yenidən qurulub.

Bu sahədə beynəlxalq standartlara uyğun qanunvericilik bazası formalaşdırılmışdır ki, bu da ölkədə enerji sisteminin müasir tələblər səviyyəsində inkişafına təkan verir. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində ölkədə enerjetikanın maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, xeyli sayda modul tipli elektrik stansiyaları istifadəyə verilib, mövcud elektrik stansiyalarının modernləşdirilməsi prosesi geniş vüsət alıb. Bununla da əhalinin elektrik enerjisi ilə təmin olunmasında ciddi nailiyyətlər qazanılıb. Bu gün Azərbaycanın ən ucqar dağ kəndlərinə çəkilən elektrik xətlərinin hər bir evə nur paylaması deyilənlərin təsdiqidir. Bir sözlə, Prezident İlham Əliyevin reallaşdırdığı “İşıqlı Azərbaycan” layihəsi uğurla gerçəkləşir. Hazırda Azərbaycan Qafqazda ən güclü enerji təminatına və resurslarına malik dövlətdir. Ən başlıcası isə, ölkəmiz əsas iqtisadi güc kimi bölgənin aparıcı dövlətidir.

Ulu Öndərin əsasını qoyduğu enerji siyasəti

Gəlin yaxın keçmişə, Ulu Öndərin sovet dövründə bu istiqamətdə gördüyü tarixi faktlara müraciət edək: Ümummilli Lider Heydər Əliyev hələ ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi olduğu dövrlərdə, energetika sahəsində möhtəşəm yeniliklərə imza atılıb. Məhz Ulu Öndərin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 1970-80-ci illərdə Mingəçevirdə Cənubi Qafqazın ən iri İstilik-Elektrik Stansiyasının (İES) - “Azərbaycan” İES-in tikilərək istifadəyə verilməsi, 1970-ci ildə ümumi gücü 22 MVt olan Araz Su Elektrik Stansiyasının (SES), 1976-cı ildə ümumi gücü 50 MVt olan və hazırda erməni silahlı birləşmələrinin işğalı altında olan Tərtər SES-in, 1982-ci ildə ümumi gücü 380 MVt olan Şəmkir SES-in inşası, elektrik şəbəkələrinin sistemli inkişafı və respublikamızda dayanıqlı enerji sisteminin yaradılması məqsədilə elektrik verilişi xətlərinin, qovşaq yarımstansiyalarının istismara verilməsi, bir sıra yeni generasiya güclərinin işə salınması bugünkü müstəqilliyimizə xidmət edən misilsiz tarixi nailiyyətlər olub. Bütün bunların məntiqi nəticəsi olaraq hələ sovet dövründə Azərbaycanın enerji müstəqilliyinin mövcud olmasını görmək mümkündür. İttifaq respublikaları arasında enerji sektorunda respublikamızın çəkisi, payı və müstəqilliyi digərlərindən kəskin fərqlənirdi. Lakin SSRİ-nin dağılması ilə, bütün respublikalarda siyasi vəziyyətin pisləşməsi, münaqişələr, kaos, həmçinin Azərbaycanın müstəqilliyinin ilkin dövrlərində rəhbər şəxslərin şəxsiyyətliyi ucbatından ölkə energetikası baxımsız vəziyyətə düşdü. Enerji sistemine, o cümlədən enerji çatışmazlığı üzündən iqtisadiyyata külli miqdarda maddi ziyan dəydi. Ümummilli Lideri Heydər Əliyev bu problemin qısa müddətdə həlli üçün zəruri tədbirlər müəyyənləşdirdi. Dahi Öndərin rəhbərliyi ilə irimiqyaslı layihələrə başlanıldı. Mövcud elektrik stansiyalarının yenidən qurulması və modernləşdirilməsi üçün böyük bir prosesə start verildi. 1996-cı ildə dövlət başçısının Fərmanı ilə “Azərenerji” ASC təsis edildi və bu qurumun ölkədə yeni iqtisadi münasibətlərin tələblərinə uyğun qurulması və səmərəli fəaliyyəti üçün lazımi

şərait yaradıldı. Ümumilikdə, 1993-2003-cü illərdə enerji sisteminin dirçəldilməsi üçün həyata keçirilən kompleks tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın enerji siyasəti enerji təhlükəsizliyi üçün bariz rolunu oynadı.

“Azərenerji”dən mühüm layihələr!

“Azərenerji” ASC Bakı şəhəri və ətraf qəsəbələrini, o cümlədən regionların elektrik enerjisi təchizatını daha da yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə elektrik stansiyaları ilə yanaşı, sistem əhəmiyyətli 220 və 110 kilovoltluq yarımstansiyalarda kompleks tikinti, yenidənqurma və bərpa işləri həyata keçirir. Sisteməşkilədiçi 220 kilovoltluq “Xırdalan”, Bədamdar qəsəbəsindəki “Müşfiq” yarımstansiyaları, o cümlədən Bakı və ətraf qəsəbələrində, həmçinin rayonlarda 17 ədəd 110 kilovoltluq yarımstansiya tam yenidən qurulur. Paralel olaraq Bakı şəhərinin elektrik enerji təchizatının etibarlılığı və dayanıqlılığını gücləndirmək üçün Şirvan şəhərindəki “Cənub” Elektrik Stansiyasından “Xırdalan” yarımstansiyasına 330 kV-luq bazada çəkdiyi 220 kV-luq yüksək gərginlikli elektrik verilişi xətinə işləri yekunlaşdırılıb və xətt istismara verilib. İndi Mingəçevir və ya Səngəçaldakı elektrik stansiyalarından qidalanaraq şəhərə daxil olan yüksək gərginlikli xətlərdə hansısa problem yaranarsa, Şirvan şəhərindəki “Cənub” Elektrik Stansiyasından birbaşa çəkilən yeni xətt Bakı və Abşeron yarmadasının enerji təchizatında xüsusi rol oynayacaq.

“Reabilitasiya Proqramı” çərçivəsində, digər elektrik stansiyalarında olduğu kimi, “Səngəçal” Elektrik Stansiyasında da “itirilmiş” gücün bərpa edilməsi istiqamətində işləri davam etdirir. Stansiyada mövcud 18 aqreqatdan 4 ədədi, ümumiyyətlə işləmirdi, qalan 14 aqreqat isə kəsirlə işləyirdi. Məhz həmin 14 aqreqatın mühərriklərində aparılan təmir işləri nəticəsində 30 MVt “itirilmiş” güc bərpa edilib. Eyni zamanda, işləməyən 4 aqreqatdan biri yenisi ilə əvəz edilib, digər aqreqatın isə ehtiyat hissələri getirilərək sazlama işləri aparılıb və işə qoşulub. Həmin işləməyən 2 aqreqatın işə düşməsi nəticəsində əlavə 32 MVt “itirilmiş” güc bərpa edilib. Bununla da “Reabilitasiya Proqramı” çərçivəsində “Səngəçal” Elektrik Stansiyası

üzrə itirilmiş gücün bərpası 62 MVt-a çatdırılıb.

Son 14 ildə 30 yeni elektrik stansiyası!

Gəlin faktlara diqqət edək. Son bir neçə il ərzində ölkəmizdə energetika sahəsində çox mühüm layihələr icra olunub. Bu bir faktdır ki, görülmə işlər artıq əməli nəticələrini verməkdədir. Energetika sahəsinin inkişafı ilə bağlı görülmə işlər arasında müxtəlif gücə malik yeni elektrik stansiyalarının yaradılması, mövcudlarının isə əsaslı şəkildə yenidən qurulmasını göstərmək olar. Bu sahədə aparılan islahatlar nəticəsində elektrik stansiyaları həm texniki, həm də görünüş baxımından müasirləşir, onların gücü artırılır. Son 14 ildə ölkədə 30 yeni elektrik stansiyası tikilərək istismara verilib, mövcud generasiya müəssisələri yenidən qurularaq modernləşdirilib. Elektrik enerjisinin istehsal potensialı ölkədəxili tələbatı tam ödəməklə yanaşı, ixrac imkanı da yaradıb.

Azərbaycanın sosial-iqtisadi həyatında vacib əhəmiyyətli rol olan elektrik enerjisi sektorunda həyata keçirilən məqsədyönlü davamlı islahatlar nəticəsində enerjisistemin generasiya gücləri yüksək dərəcədə artırılıb, ötürücü və idarəetmə infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, eyni zamanda, innovativ texnologiyaların tətbiqi ilə müasir tələblərə uyğun inkişafı istiqamətində zəruri addımlar atılır. İstehlakçıların dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi istiqamətində hər mövsüməuyğun genişmiqyaslı tədbirlər reallaşdırılır.

“Azərenerji” ASC-nin ən mühüm layihəsi olan Reabilitasiya Proqramı çərçivəsində Bakı şəhərində, habelə regionlarda infrastruktur və sahibkarlıq obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatında mühüm rol oynayan “Bakı”, “Astara”, “Şəki”, “Xaçmaz”, “Şahdağ” və “Səngəçal” modul tipli elektrik stansiyalarında da itirilmiş gücün bərpası istiqamətində işlər aparıldığı bildirilir. Həmçinin, bir çox elektrik stansiyaları və yarımstansiyaların 500, 330, 320, 110 kV-luq hava xətləri, o cümlədən yarımstansiyaların yenidən qurulması işləri aparılır. Qeyd edilənə görə, Reabilitasiya Proqramına müvafiq olaraq hazırda yüksək gərginlikli elektrik verilişi xətlərində modern-

ləşmə həyata keçirilir, enerjinin idarə edilməsi üçün SCADA dispetçer sisteminin yenidən qurulması istiqamətində işlər görülmür. Bir sözlə, “Azərenerji” ASC-nin bu kimi mühüm layihələri enerji təminatı üçün mühüm etibarlı təminat yaradır.

2019-cu ilin arxada qalan birinci rübü ərzində 6.151 milyard kVts elektrik enerjisi istehsal edilib. Bu isə ötən ilin birinci rübü ilə müqayisədə 153 milyon kVts və ya 2,5 % çoxdur. Belə ki, ötən ilin birinci rübündə 5.998 milyard kVts elektrik enerjisi istehsal edilmişdi. Bundan əlavə, elektrik enerjisinin ixracı da ötən ilin mart ayı ilə müqayisədə artırılıb. Əgər 2018-ci ilin mart ayında qonşu ölkələrə 131 milyon kVts elektrik enerjisi ixrac edilmişdisə, 2019-cu ilin mart ayında 161 milyon kVts ixrac edilib. Bu isə 30 milyon kVts və ya 23 % artım deməkdir. 2018-ci ilin birinci rübü ilə müqayisədə 2019-cu ilin birinci rübündə elektrik enerjisinin istehlakı 3,41 faiz artıb. Ən əsası isə, ötən ilin mart ayı ilə müqayisədə bu ilin mart ayında istehlak 6,1 % çox olub ki, bu da kifayət qədər ciddi artım olmaqla yanaşı, elektrik enerjisinə artan tələbat tempinin getdikcə yüksəldiyini göstərir.

Beləliklə, Azərbaycan son illər enerji istehsalı sahəsində böyük uğurlar əldə edə bilib. Bu uğurlar sayəsində ölkə daxilində elektrik enerjisinə olan tələbat ödənilir. Dayanıqlı elektrik enerjisi sistemi ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına xidmət edib. Bundan başqa, istehsal olunan elektrik enerjisinin ixracına da başlanılıb. Bu isə dövlət büdcəsinə əlavə gəlirlər gətirməklə, ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən enerji sektorunun daha da inkişafına təsir edir.

Enerji ixracı Azərbaycana iqtisadi baxımdan mühüm dividend qazandırır

Ölkəmizin enerji ixracının milli maraqlarımız kontekstində ən mühüm faydalarından biri də bunun Azərbaycana iqtisadi baxımdan mühüm dividend qazandırması ilə bağlıdır. İqtisadçı-ekspertlərin qənaətinə görə, ölkəmizin enerji istehsalı gücünün artması xarici valyutanın ölkəmizə axını üçün şərait yaradır. Enerji istehsalının artması, habelə xarici ölkələrə enerji ixracı ölkəmizin iqtisadi maraqları baxımından tamamilə arzuədləndir. Çünki bu, ölkəmizin enerji istehsalçısı olan dövlət kimi nüfuzunu artırmaqla yanaşı, Azərbaycana valyuta axınına da yol açır. Bu isə ölkəmizin iqtisadi gücünün artması, onun əlavə dividendlər əldə etməsi baxımından faydalıdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu vəzifələrin məzmunu göstərir ki, Azərbaycan növbəti illərdə də bütün strateji hədəflərinə çatmağa müvəffəq olacaq, ölkəmiz gələcəyə hesablanmış proqramlarla öz inkişaf və tərəqqi yolunun yeni mərhələlərini yaradacaq və energetiklərimiz də öz şəərəfli missiyaları ilə bu inkişafın bir hissəsi olacaqlar.

Mətləbəli Salahov

Yazı “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçündür

3 iyul 2019-cu il

Yenə də canına birə düşmüş parazitlər. Bəli, belələrini ancaq belə adlandırmaq olar. Ölkədə aparılan inqilabi sosial-iqtisadi islahatlardan narahatlıq keçirərək min bir oyuna, böhtana əl atsalar da, bir nəticə əldə edə bilməyən erməni dəyirmanına su tökən dağıdıcı düşərgə və Avropada özlərini “siyasi mühacir” kimi təqdim edib, Azərbaycan dövlətinə qarşı ermənilərdən də betər düşməncilik mövqeyi sərgiləyən ələ alınmış şəxslərin apardığı təbliğat ciddi nəticə əldə etmədiyinə görə, ritorikalarını dəyişməyə başlayıblar.

Birdən yadlarına ölkə Prezidentinin jurnalistlərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşması üçün həyata keçirdiyi uğurlu işlərə qara yaxmaq, daha doğrusu, dünyada analoqu olmayan dövlət başçısının jurnalistləri mənzillə təmin etməsi məsələləri düşdü. Bu qarayaxma kampaniyasına gedənlər çirkab çamxuruna bulaşanlar. Bunlar çox yaxşı başa düşürlər ki, apardıqları söyüş ritorikası və qarayaxmalar cəmiyyət tərəfindən dəstəklənmir. Bu gün ABŞ-da yaşayan və AXCP sədri Əli Kərimlinin təbliğatını aparən, qibləsi ABŞ olan Sevinc Osmanqızının Azərbaycandakı islahatları tamamilə fərqli şəkildə dünyaya çatdırmaq istəyinə nail ola bilmədikdə, indi də başlayıb qaşınmayan yerdən qan çıxarmağa. Daha doğrusu, jurnalistlərə evlərin verilməsi ilə bağlı məsələyə çirkab yaxmağa. S.Osmanqızı deyir ki, guya jurnalistlərə evlər satılıb. Bu qədər həyasızlıq olar? Mən və mənim kimi həmkar jurnalistlərimizin durumu gözümüzün qarşısında idi. Kirayə evlərdə qalırdılar. Ailənin göndərdiyi pulla güclə sosial problemlərini həll edirdilər. Daha doğrusu, yarı ac, yarı tox. Dövlət başçımız hər dəfə jurnalistlərlə görüşəndə, onların necə və hansı durumda, nə kimi problemlərinin olması ilə mütəmadi maraqlanıb. Və bu gün nəticə göz qabağındadır. Mən özüm də 25 il-

Min sifətin nümunəsi...

Nankor xislət Sevinc Osmanqızındadır

dir ki, “SƏS” qəzetində işləyirəm. Jurnalistika fakültəsini bitirmişəm. Təkuşaqı ana olaraq valideynlərimin himayəsi altında yaşayırdım. Bu gün dövlət başçımızın verdiyi mənzillə mən də təmənnaş təmin olunmuşam. Ancaq görünür, S.Osmanqızı kimilər məliklərini qrantlara sataaraq aldıkları evləri, villaları hansı yolla aldığını unudub? Sevinc Osmanqızı kimilərin qanunsuz əməllərinə dərhal son qoyulmalı, təqsirkarlar isə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməlidirlər. Osmanqızı özü videomüraciətində bildirib ki, heç bir şantaj və təhdidlərə boyun əyməyəcək və işini davam etdirəcəkdir.

Atasının adı altında gizlənmək

Baxmayaraq ki, S.Osmanqızı, daha çox jurnalsit kimi məşhur olsa da, bir müddət Azərbaycan XİN-də də işləyib ötən əsrin 90-cı illərin əvvəlində “ASSA İrada” informasiya agentliyində, daha sonra AzTV-də işləsə də, atası - jurnalist Osman Mirzəyevin adından istifadə edərək, Xarici İşlər Nazirliyində işləmək

üçün müraciət edir. İşə qəbul olmaq üçün Osmanqızı deyir ki, ermənilərlə birgə mübarizə aparmaq istəyir. Lakin daha sonra aydınlaşır ki, o, XİN-də xaricə getmək üçün işləmək istəyir.

Bəli, çıxış yolunu həyasızlıqda görə Osmanqızını bir çoxları yalnız öz məqsədi üçün atasının adından istifadə etdiyini deyirlər. Məhz bu gün Osmanqızı düşmənin QHT-lər hesabına xaricə anti-Azərbaycan dairələrə çalışaraq, “karyera” qurur. Sosial şəbəkələrdəki verilişlərində yalandan Azərbaycan üçün ağlayır, ölkənin daxili və xarici siyasətini əsaslandırılmamış faktlarla tənqid edir. Əslində isə, Osmanqızı Azərbaycan üçün heç nə etməyib. Onun ən böyük arzusu xaricdə yaşamaq idi. Buna nail olmasına baxmayaraq, o, hər zaman qayğı gördüyü dövlətini ləkələyir. Necə ki, bu gün növbəti ləkəli oyununu həyata keçirmək istəyir. Lakin bunun müqabilində, açıq-aydın əxlaqsız və mənafeviyyətə baxmayan Sevinc Osmanqızı kimi mənafeviyyətsiz əxlaqsızın əsl üzü budur - “Vətən üçün pis olan, mənə faydalıdır”. Onlar şəxsi maraqlarını dövlətin və xalqın maraqlarından üstün tutduqları üçün, mənafevi nöqtəyi-nəzərdən, xəyanətkardan və fəraridən başqa biri deyil.

Son olaraq, qeyd etmək istəyirəm ki, S.Osmanqızı kimi əxlaqsızların tarix boyunca cəmiyyətə qazandırdığı və qazandıracığı heç nə olmayıbdı. Uzun illər bu dövlətin çörəyini yemiş, sonradan əqidəni 180 dərəcə dəyişən, Vətənidən və dövlətindən üz çevirən şəxsin hərəkətlərinin bir adı var - NANKORLUQ!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

İnqilabi islahatlar müxalifəti qorxudur

Hakimiyyətin sosial islahatlar paketini davamlı şəkildə və xalqın rifahı naminə artırması ənənəvi müxalifəti ciddi şəkildə narahat etməyə başlayıb. Atılan hər bir addım isə, növbəti atılacaq uğurlu addımlara stimül verir. Ümumiyyətlə, təkə bu ilin əvvəlindən başlayaraq, xalqın müxtəlif təbəqələrinin həyat səviyyələrinin daha da yaxşılaşdırılması, maaşların artırılması və s. çoxsaylı qərarlar hər bir vətəndaşda ruh yüksəkliyi yaratmaqla yanaşı, həm də gələcəyə inamını əsaslı şəkildə möhkəmləndirir. Bu reallıq, eyni zamanda, iqtidarı xalq qarşısındakı vədlərini yerinə yetirən hakimiyyət kimi təqdim edir.

Əbəs deyil ki, bunu düşərgə təmsilçilərinin özləri də, necə deyirlər, öz dilləri ilə etiraf edirlər. Daha bir diqqətçəkici məqam müxalifət təmsilçilərinin xalqın qarşısında istədiyi dəstəyi ala bilməmələri və uğursuzluqlarını zəiflikləri ilə ələqələndirmələridir. Sırr deyil ki, düşərgədə kəskin parçalanma halları hazırda da yaşanır və istər ənənəvi, eləcə də radikal, yaxud dağıdıcı düşərgənin partiyası sədrləri bu və ya digər tərzdə bir-birlərini inkar edirlər. Ümumiyyətlə, “Milli Şura”, “AXH” və s. kimi “birliklərin” heç biri-

nin siyasi uğur əldə edə bilməmələrinin əsasında xalqın onları qəbul etməməsi faktları dayanır. Ona görə də, inqilabi islahatlar paketi ətrafında müxtəlif manipulyasiyalara əl ataraq, yerdə qalan zəif mövqelərini qorumağa səy göstərilir. Amma göründüyü kimi, bu da, onlarda alınmır.

Tural Abbaslı: “İnsanlar artıq illərdir ki, eyni simalardan yorulub və onların böyük əksəriyyətinə etimad etmirlər”

Düzdür, elə müxalifətçi partiya sədrləri də var ki, onlar uğursuzluqlarını haqlı olaraq, uzun illərdir özlərini “ana müxalifət partiyasının lideri” kimi təqdim edən şəxslərin - məsələn, Əli Kərimlinin, İsa Qəmbərin və başqalarının üzərinə atırlar. Buna misal kimi, “Ağ partiya”nın sədri Tural Abbaslı göstərə bilərik. O, mətbuata açıqlamasında deyib ki, müxalif düşərgədə çoxdandır dəyişikliklər olmur. “İnsanlar artıq illərdir ki, eyni simalardan yorulub və onların böyük əksəriyyətinə etimad etmirlər” etirafını edən T.Abbaslı həmin məqamda müxalifətin öz daxilində yeni liderlər yetişdirib cəmiyyətə təqdim etməli olduğunu deyib...

Fakt budur ki, əhəlinin sosial və iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşmasına təkan verən inqilabi islahatçı addımların davamlı

qaydada atılması xalqın hakimiyyətə inam və etimadını daha çox gücləndirib

Maraqlıdır ki, düşərgə daxilində yeni lider deməklə, T.Abbaslı hansı məqama eyham vurub? Çox yəqin ki, o, bu məsələdə elə özünü nəzərdə tutub. Ancaq xatırlasaq ki, hazırda T.Abbaslının sədri olduğu siyasi partiyası “AXH” kimi parçalanmış qurumda təmsil olunur və oradakı bir sıra şəxslərlə fikirlərini bölüşmür, bu zaman düşərgədə, hətta özlərini “yenilikçi” kimi təqdim edənlərin də köhnə və nımdaş müxalifətçi partiya sədrilərindən fərqlənmədiklərini qeyd edə bilərik.

Sadəcə, fakt budur ki, əhəlinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşmasına təkan verən inqilabi islahatçı addımların davamlı qaydada atılması xalqın hakimiyyətə inam və etimadını daha çox gücləndirib. Hakimiyyətin mövqelərinin istər siyasi cəhətdən, istərsə də digər tərəflərdən güclənməsi düşərgəni narahat edir. Amma bu narahatlıq varsa, o demək deyil ki, müxalifət xalqın maraqlarına qarşı çıxmaldır. Çünki belə olarsa, onsuz da, lüzumsuz, gücsüz və siyasi cəhətdən kortəbəillik təsiri bağışlayan müxalifəti elə hakimiyyətə dəstək göstərən xalq növbəti dəfə siyasi səhnədən silib-atacaq. Bu baxımdan, daha yaxşı olardı ki, boş-boş, kimsəyə təsir göstərməyən “siyasi fikirlərlə” çıxış edib, özlərini aldatmaqdan, həqiqi reallığı dərk etsinlər. Nə qədər ki, gec deyil...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

RƏFIQƏ

Satqının “lider” olmasına bişmiş toyuğun da gülməyi gəlir

Deyir “aşığın sözü qurtaranda yarım-yarım” deyir. İndi də dağıdıcı düşərgənin satqın və əxlaqsızları, daha doğrusu, AXCP sədri Əli Kərimli, bu satqının qıl verəni “*Milli Şura*”nın sədri *hoqqabaz qoca “professor” Cəmil Həsənlinin, bir kələklə Müsavata başqan olan Arif Hacı* və... *bu kimilər öz mövcudluqlarını hiss etdirməmiş, başlayıblar yenidən “liderlik” iddiasını gündəmə gətirməyə. Hansı əməllərinizlə? Yəni buna təəccüb etmək-filan da lazımdır deyil. Çünki dağıdıcı düşərgədə cəmləşən və əl-ayağa dolayan partiyalar mövcud olduqları gündən heç vaxt ictimai əsaslarla fəaliyyətə üstünlük verməyiblər. Bunun üçün isə, o qədər faktlar var ki, hətta arxivləşdirsən, arxivlərə belə sığmaz. Daha dəqiq desək, onların yeganə və şablon prinsipi xarici donor təşkilatlara məktub göndərərək, sifarişlər əsasında pul qoparmaqdan ibarətdir.*

Bir ara “müxalifətçiyəm” adı uğrunda savaş edirsiniz. Ancaq bu da, bir nəticə vermədi. Çünki nə müxalifətçi kimi “müxalifətçi” oldunuz, nə də siyasətçi kimi “siyasətçi”. Sual olunur: nə etmisən “müxalifətçi” olmaqla? Zaman-zaman müxtəlif adlar altında birliklər, bloklar və sair formatlar yaratmaq “müxalifətçilik”dirmi? Əslində, yaratdığınız qurumlar da, mahiyyətcə elə köhnə müxalifətin köhnə təfəkkür tərzindən və yarıtmaz yanaşmalarından heç də fərqlənmir. Çünki bu cür formatların arxasında dayananlar elə ənənəvi və uğursuz müxalifət “liderləridir”.

Görünür, ona görə də, dağıdıcı müxalifət partiyaları siyasi mövcudluqlarının sonuna yaxınlaşdıqca, onlar üçün hər şey çox qəribə görünür və belə duruma düşdükleri üçün indi də “liderlik” iddiası ilə “mövcud olduqlarını” nümayiş etdirmək, “lider” olmaqla xarici havadarlarının vermiş olduqları pullar hesabına ölkədə siyasi sabitliyi pozmağa çalışcaqlarına ümid edirlər. Ancaq hər dəfə də, ictimaiyyət onların ağızlarına elə şillə vurur ki, oturduları yerdən belə dura bilmirlər. Bu boşboğazlar elə boşğazdan aşağı “düşüncə”nin məhsulu olan yersiz bəyanatları və hay-küyü ilə oturduları yerdən belə dura bilmirlər.

Yeri gəlmişkən, bir məqamı da vurğulayaq ki, bu eşq məsələsi müxalifətin ən ağırlı yeridir. Çünki onlar gördüyünə eşqnamə oxuyur, sonradan isə deyir ki, filankəs mənə xəyanət etdi. Elə onların ən çılgın nöqtələri də xəyanətkarlıqlarındadır. Belə olmasaydı, müxalifətin lalə şövkətləri, əli kərimliləri, isa qəmbərləri, eldar namazovları, cəmil həsənliləri, rüstəm ibrahimbəyovları, arif hacılıları, iqbal ağzadələri və daha kimləri və kimləri nəyin və kimin qulu olduqlarını, yəqin ki, anlayardılar. Ancaq bu erməni qulbəçələri qrantdan başqa nəyi anlamaq bilərlər ki? Elə buna görədir ki, indi də o kiçük partiyacikləri başlayıblar ki, o satqın Əli Kərimlinin, Arif Hacıdan, Cəmil Həsənlidən, İsa Qəmbər və ... kimi zadlardan nəyimiz eskikdir? Bax bu, anlamazlara, qanmazlara və satqınlara yerində deyilən sürpriz oldu.

Amma hər bir halda, düşərgədə baş verən bu cür anormalıqlar gözlənilən bir faciənin ayaq səslərindən xəbər verir. Çünki fəlek gör müxalifət düşərgəsində necə tərsinə dövr edir, Arif Hacı gəlib başqan olur, satqın Əli Kərimli müxalifətin “anası-atası” olmaqdan keçib “lideri” olmaq iddiasına düşür. Elə bu yerdə şair yaman deyib: “Bat, a dünya, bat! Sənin ki, Arif Hacı, Əli Kərimli ... kimi partiya satqınların “liderlik” iddiasına düşürsə, bu partiyaciklər də başından böyük qələtlərə girişəcək də.”

Vəziyyət belədir. İndi düşərgədə elə bir qarmaqarışıqlıq yaranıb ki, qarayaranın üstündən çıxan sarı yara da, “liderlik” problemi üzərində qurulub. Bu yerdə satqının “lider” olmasına bişmiş toyuğun da gülməyi gələrdi. Gerisi nə olacaq, onlar bizdən də yaxşı bilirlər.

Uşağın tibbi hüquqlarının müdafiəsinin hüquqi bazası

Qüvvədə olan qanunvericilikdə uşaq-pasiyentlərin hüquqlarının necə əks olunduğunu nəzərdən keçirək. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına müraciət edək. Yeri gəlmişkən, burada deyilir: “Analar və uşaqlar dövlətin müdafiəsi altındadırlar”. Əsas Qanun “Hər kəsin yaşamaq hüququ var” müddəasını təsbit edir. Bu konstitusiya normasının məntiqi davamı “Vətəndaşların sağlamlığının qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 45-ci maddəsində təsbit olunmuş evtanaziya ilə olan qadağadır. İndi isə, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının yekun müddəasını göstərək: “Heç kim könüllü razılıq olmadan tibbi, elmi və ya digər təcrübələrə məruz qala bilməz.” Əgər yuxarıda qeyd edilən konstitusiya normaları tibbi praktikalara münasibətdə birbaşa tənzimləyici rol oynayarlarsa, digər konstitusiya normaları belə bir rolunu dolaylı yolla həyata keçirirlər. 3-cü hissənin 19-cu maddəsini götürək: “Kişi və qadınların bərabər hüquq azadlıqları və bərabər imkanları var.” Berdion yazır ki, ekstrakorporal məyalandırmanın müasir texnologiyaları rüşeymin hərəkət mərhələsində uşağın cinsinin seçilməsini mümkün edir.

Məhz tibbi hüquqa şamil edilməyən qanunvericilik aktlarında uşaqların sağlamlığına və rifahına aid məsələlərə toxunan bəzi hüquqi normaları, öləri də olsa qeyd edək.

Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində “İİV infeksiyası ilə yoluxma”da deyilir: “Şəxsin öz peşə vəzifələrini lazımi şəkildə yerinə yetirməməsi nəticəsində, digər şəxsin İİV infeksiyasına yoluxması müəyyən vəzifələri tutmaq hüququndan və ya üç ilə qədər müəyyən fəaliyyətlə məşğul olmaqdan məhrum edilməklə, beş ilə qədər azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə cəzalandırılır.” “Psixiatriya xəstəxanasına qeyri-qanuni yerləşdirmə”, təbii ki, uşaq-pasiyentə də tətbiq edilə bilər. “Uşağın dəyişdirilməsi”, “Qeyri-qanuni oğulluğa (qızılığa) götürmə”, “Oğulluğa (qızılığa) götürmə sirrinin yayılması” azadlıqdan məhrum edilmə (beş ilə qədər müddətə), cərimə (minimum əmək haqqının 200 mislinə qədər), islah-əmək işləri, həbs, nəhayət, müəyyən vəzifə tutmaq və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olmaq hüququndan məhrum edilmə cəzalarını nəzərdə tutur.

Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsi 51-ci maddədə məişətimizə, ilk dəfə olaraq, hüquqi anlayış qismində “surroqat ana” anlayışını gətirmişdir: “Öz aralarında nikahda olan və süni mayalanma və ya embrionun implantasiyasının tətbiqi barədə yazılı razılığı olan valideynlərin həmin metodlar nəticəsində uşağı olduqda, doğum haqqında şəhadətnamədə yalnız uşağı doğan qadının (surroqat ananın) razılığı ilə onlar uşağın valideynləri kimi qeydə alınabilirler.”

Tibbi fəaliyyətin (məhz tibbi hüququn) ayrı-ayrı sahələrini tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları blokunu qısaca nəzərdən keçirək. “Qanun və onun komponentlərinin donoruluğu haqqında” qanun uşaqları donorlar sırasından istisna edir - yalnız yetkinlik yaşına çatmayanlar, başqa sözlə, 18 yaşına çatmayanlar, başqa sözlə, 18 yaşına çatmayanlar donor ola bilərlər. Yəni də 1993-cü ildə qüvvəyə minən “İnsanın orqan və (ya) toxumalarının transplantasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu 18 yaşına çatmayan şəxslər sırasından canlı donorları istisna edir.

Əgər resipient 18 yaşına çatmayıbsa, onda insanın orqan və ya toxumalarının transplantasiyası onun valideynlərinin yazılı razılığı əsasında həyata keçirilir (digər tibbi müdaxilələrə müstəqil razılıq vermək hüququ 15 yaşından başlayır).

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sağlamlığının qorunması haqqında qanunvericilikdə, bütövlükdə, pasiyentlərin, xüsusən də, uşaq-pasiyentlərin hüquqları daha tam təqdim olunmuşdur. Məsələn, qanunun 22-ci maddəsi təsbit edir ki, “Uşaqları olan ailələr (ilk növbədə, natamam, əlil uşaqları və valideynlərin himayəsindən məhrum olan uşaqları tərbiyə edənlər) uşaqların sağlamlıqlarının qorunması sahəsində güzəştlərə malikdirlər.” Pediatriya təcrübəsində 24-cü maddə - “Yetkinlik yaşına çatmayanların hüquqları” əhəmiyyətli rol oynayır. Bu maddənin məzmununda aşağıdakı məqamları vurğulamaq olar: “Sağlamlılığın qorunması çərçivəsində yetkinlik yaşına çatmayanların aşağıdakı hüquqları var: 1) uşaq və yeniyetmə xidmətlərində dispanser müşahidəsi və müalicə; 2) tibbi-sosial yardım və güzəştli şəraitdə qidalanma; 3) sanitariya-gigiyenik təhsil, fizioloji xüsusiyyətlərə və sağlamlıq vəziyyətinə cavab verən şəraitdə təlim və əmək; 4) onların sağlamlıqlarının vəziyyəti barədə əlçatan formada lazımi məlumatın alınması. 15 yaşdan yuxarı yetkinlik yaşına çatmayanların tibbi müdaxiləyə könüllü məlumatlandırılmış razılıq vermək və ya ondan imtina etmək hüququ var.” Beləliklə, Azərbaycan Respublikasında tibbi məsələlərin həllində vətəndaşların hüquq-səlahiyyətlərinə malik olması 15 yaşından başlayır.

A.Mustafayevanın fikrincə, tibbi müdaxiləyə razılıq uşaq-pasiyentlərə münasibətdə tibbi müdaxilə üçün razılıq alınmasında onların valideynlərini nəzərdə tutur. Lakin təəssüf ki, “terapevtik əməkdaşlıq” qaydasında uşaq-pasiyentin özündən də (onun imkanı daxilində) razılıq alınmasını təsbit etmir.

Qanunda qeyd edilməyib ki, tibbi müdaxilə üçün razılıq yazılı olmalıdır, yoxsa yox? Başqa sözlə, gündəlik klinik praktikada gəldikcə daha geniş yayılan “Məlumatlandırılmış razılıq formulyarları” (məsələn, anestezioloji vəsait)

“qanunun heç bir nöqtəsinə” zidd deyil və pasiyentlərin, o cümlədən də, uşaqların hüquqlarına təminat və onların hüquqlarının müdafiəsi meyilini əks etdirir.

Bizə elə gəlir ki, qanunun düzəlişə ehtiyacı var. Qanunvericilikdə uşaq-pasiyentlərə, 15 yaşından başlayaraq, onların özlərinin “məlumatlandırılmış razılıq” vermək hüququnun, birmənalı tərzdə verilməsi klinik təcrübənin, demək olar ki, bütün hallarında mübahisəlidir. Məsələn, yeniyetməlik hamiləliyinin dayandırılması vəziyyəti xüsusi yanaşmalar tələb edir. Fransada 18 yaşından etibarən bu məsələni özlərinin həll etmək hüququ var. İsveçdə isə, bu, hər hansı yaşda mümkündür. Biz burada bu problemin konkret həllini təklif etmirik. Yalnız qeyd etmək istəyirik ki, pasiyentin, məsələn, appendektomiya və hamiləliyin dayandırılması üçün razılıqları arasında əsaslı əxlaqi fərq mövcuddur. Ona görə də, adi cərrahi təcrübədən fərqli olaraq, süni abort xüsusi hüquqi norma ilə tənzimlənməlidir. Belə ki, “qanun nə qədər əxlaqidirsə, bir o qədər də yaxşıdır”. Xüsusən də, bizim qüvvədə olan qanunvericiliyimizdə analoji nümunə var - artıq yuxarıda pasiyent-resipientlərin 18 yaşdan etibarən, onlara donor orqanlar və ya toxumalarının köçürülməsi üçün müstəqil razılıq vermək hüququ haqqında danışılmışdır.

N.Q.Neznanov və həmmüəlliflər, bütövlükdə, pediatriyada klinik tədqiqatların başlıca etik məsələsinin, məhz risk məsələsinin həllini bu cür ifadə edirlər: “Uşağın tədqiqatda iştirak etmək icazəsi, yalnız o halda etik ola bilər ki, o, ancaq ən aşağı riskə - adi şəraitdə gözəniləndən çox olmayan riskə malikdir.” “Dərman vasitələri haqqında” qanunun 40-cı maddəsi valideynlərə onların uşaqların üzərində biotibbi tədqiqatlar aparılmasından imtina etmək hüququ təqdim edir. Bunun ardınca, “Uşaq-pasiyentin hüquqları haqqında Ottava Bəyannaməsi” layihəsindən aşağıdakı müddəanı göstərmək istərdik: “Belə bir imtina, heç bir halda, pasiyent və həkim münasibətlərinə təsir göstərməməli və ya uşağın sağlamlığı haqqında tibbi qayğıyı, yaxud onun malik olduğu digər hüquqları riskə məruz qoymamalıdır.”

Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, uşaq Ombudsmanlarının fəaliyyəti ciddi ziddiyyətlərə üzləşir. Uşağın hüquqlarına riayət edilməsi, hətta faktiki olaraq, həmin uşağın maraqlarına uyğun gəlməyən hallarda belə, konkret işin araşdırılmasında iştirak edən Ombudsman bu hüquqların qorunmasına təkid etməlidirmi? Dəyişikliklər edilməsi haqqında təkliflər həmişə uşaqların düşükləri həyat şəraitlərinə uyğun gəlməlidirmi? Bəlkə Ombudsman beynəlxalq hüquq prinsip və normalarına əsaslanmaqla, dəyişikliklər edilməsində haqlıdır və s.

Bioetikaya aid elmi ədəbiyyatda onun prinsipləri müəyyənləşdirilir və şərh edilir. Dar mənada, bioetikanın əsasında (tibbi etika kimi) tibbi müayinə və müalicə

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

çərçivəsində etik normalara əsaslanan 4 prinsip var: muxtariyyət, ziyansızlıq, faydalılıq və insaf (ədalət). Muxtariyyət prinsipi, Y.V.Uşakovun qeyd etdiyi kimi, hər bir fərdin həyat, siyasət, sağlamlıq, din haqqında öz maraq və təsəvvürlərinə uyğun şəkildə hərəkət etmək, öz bədəninin sahibi kimi isə, bədənini istədiyi kimi rəftar etmək hüququnu nəzərdə tutur. Bu prinsipin məna tutumuna başqalarının muxtariyyətinə riayət edilməsi də daxildir ki, bu da digərlərinə də sərbəst hərəkət etmək hüququnun verilməsini nəzərdə tutur. Muxtariyyət prinsipi yalnız sosial münasibətlərə aiddir. Çünki fauna nümayəndələri bu bioetik prinsipi reallaşdırmağa qadır deyillər. Hərçənd ki, bioetikanın cəmiyyətin və ayrıca götürülmüş hər bir fərdin yaşayışı haqqında elm kimi başa düşülməsi insanın təbiətlə münasibətlərini tənzimləyən müəyyən etik normalar qəbul edilmədən və onlara riayət edilmədən praktikada həyata keçirilə bilməz.

A.Mustafayeva yazır: “Təbiət məhv olarsa, insanın da sağ qalması öz mənasını itirir. İnsan hüquqlarına, o cümlədən, uşaqlara aid müddəalar muxtariyyət prinsipi ilə birbaşa münasibətdədir: ayrılmaz yaşamaq hüququ, şəxsi həyat hüququ, şəxsi fikir və ifadə azadlığı hüququ. Hazırda demokratik cəmiyyətlərin yayılması kontekstində muxtariyyət mühüm dəyərə çevrilmişdir. Məsələn, çox vaxt fərdin öz sağlamlığına münasibətdə qərar qəbul etmək hüququ

sahəsində muxtariyyətdən danışılır. Lakin bioetik xarakter qaydaları kontekstində bu hüququn, hətta praktikada qəbul və tətbiq edilərək, qohumluq və ya başqa təsəvvürlərə görə, yaxınlıqda olan digər şəxslərin mənavi, psixi və fiziki sağlamlığına təsir göstərə bilirdi hallarda da, bu muxtariyyətin sərhədlərini müəyyənləşdirmək vacibdir.”

Hesab edirik ki, ziyansızlıq prinsipi təbabətin ən qədim postulatlarından birinin ifadəsidir. Onun mənası hamıya aydındır. Tibbi tədqiqatlar və müalicə sahəsində hər hansı fəaliyyət bu hərəkətə məruz qalan şəxsiyyətin bədənində və psixikasına ən aşağı ziyan vurulması təhlükəsi ilə həyata keçirilməlidir.

Bu baxımdan, həkimlərin qədim dövrlərdən bəri riayət etdikləri prinsip sağlamlıq, sosial müdafiə və insan ləyaqətinə hörmət çərçivəsində yeni interpretasiya əldə etmişdir.

Frank Levitin göstərdiyi kimi, faydalılıq prinsipi bütün insan varlıqlarını digərlərinin maraq və arzuları çərçivəsində həyata keçirilən ancaq yaxşı əməllərə istiqamətləndirməklə, insanlar arasındakı (insan-insan), eləcə də, insan və təbiət arasındakı münasibətlərin konseptual keyfiyyətini təmin edir. Qeyd etmək istərdik ki, onun əsasını dini əxlaq təşkil edir və uşağın bütün hüquqlarının məzmununda vurğulanır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Nəsimi rayonunda növbəti səyyar görüş keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dövlət qurumları tərəfindən insanlara layiqli xidmət göstərilməsi, vətəndaşların müraciətlərinə qayğı və həssaslıqla yanaşılması ilə bağlı verdiyi tapşırıq və tövsiyələri rəhbər tutaraq, yerlərdə səyyar qəbulların keçirilməsi, vətəndaşların qaldırdıqları məsələlərin operativ həlli, onların ərizə və şikayətlərinə baxılaraq, həll olunması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsi Nəsimi rayon icra hakimiyyəti tərəfindən daim nəzarətdə saxlanılır.

Rayonda, 2019-cu ilin iyun ayı ərzində, 4 səyyar qəbul keçirilib. 600-dən artıq sakinin iştirak etdiyi qəbullarda 36 müraciət dinlənilib, qaldırılan məsələlərin əksəriyyəti həllini tapmış, digər müraciətlərin operativ araşdırılması və qanunvericiliyə uyğun həlli üçün aidiyyəti idarə və müəssisə rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqlar verilib, həlli mümkün olmayan məsələlərlə bağlı vətəndaşlarla geniş izahat işi aparılıb. Vətəndaşların müraciətləri, əsasən, mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması, qəzalı və istismar müddəti bitmiş yaşayış evlərinin, köhnə məhəllələrin sökülərək yenilərinin tikilməsi, həyətlərin abadlaşdırılması, dam örtüklərinin təmiri, aztəminatlı ailələrə yardımların göstərilməsi və s. məsələlərlə bağlı olub. Görüşlərdə Nəsimi rayon icra hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin tərəqqisi, xalqımızın rifahının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən çoxşaxəli işləri qeyd edib. A.Əsgərov bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qəbul edilən əhalinin sosial müdafiəsinə və rifah halının yüksəldilməsinə yönəldilən qərarlar, o cümlədən, minimum əməkhaqlarının və pensiyaların, tələbələrin təqaüdlərinin, müharibə veteranlarına, şəhid ailələrinə verilən müavinətlərin əhəmiyyətli dərəcədə artırılması, bəzi çoxmənzilli binalarda mənzillərin sənədləşdirilməsi və müavinətlərin artırılması ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər əhalinin sosial müdafiəsi istiqamətində görülən işlərin bariz nümunəsidir. Səyyar qəbullarda iştirak edən sakinlər ölkə Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı fərman və sərəncamların əhali tərəfindən yüksək əhval-ruhiyyə ilə qarşılandığını xüsusi qeyd edərək, vətəndaşların yerlərdə qəbulunun təşkilinə, göstərilən hərtərəfli diqqət və qayğıya görə, dövlət başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

R.HÜSEYNOVA

Yay tətilində xaricə üz tutanlar üçün “Nar”-dan sərfəli rominq paketləri

Hər zaman abunəçilərinin dinamik tələblərinə cavab verən mobil operator “Nar”, yay tətilini xaricdə keçirən müştəriləri üçün sərfəli rominq paketləri təqdim edir. Müxtəlif ehtiyaclara uyğun sərfəli qiymətə təqdim olunan 4 rominq paketindən yararlanmaq üçün səfərə çıxmazdan əvvəl rominq paketlərindən birini sifariş etmək kifayətdir. Təqdim olunan “Roaming 9” paketi abunəçilərə 500 MB internet, “Roaming 15” paketi 500 MB internet və 50 dəqiqə səsli zəng, “Roaming 18” paketi 1 GB internet, “Roaming 28” paketi isə 1 GB internet və 100 dəqiqə səsli zəng xidməti təklif edir. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, “Roaming 18” və “Roaming 28” paketlərində “WhatsApp” yazışmaları tamamilə pulsuzdur, yeni bu trafik sizin internet paketinizdən çıxılmayacaq. Şifariş edilən paketdaxili internet və dəqiqənin balansını yoxlamaq üçün *777#20#YES kodunu yığmaq lazımdır. “Roaming 9”, “Roaming 15” paketlərinin istifadə müddəti 5, “Roaming 18” və “Roaming 28” paketlərinin istifadə müddəti isə 15 gündür.

SƏS

Son səhifə

3 iyul

YAP Pirallahı rayon təşkilatının gənclər birliyi orduya dəstək aksiyasına qoşuldu

Yeni Azərbaycan Partiyasının Pirallahı rayon təşkilatının gənclər birliyinin fəalları baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini-icra katibi Əli Əhmədovun çağırışına qoşuldular. Partiyanın rayon təşkilatından aldığımız məlumata görə, fəal partiya üzvləri orduya dəstək göstərirlər.

Qeyd edək ki, Əli Əhmədov sosial şəbəkə vasitəsilə işlədiyi qurumun mühasibatına özünün aylıq əmək haqqının 50 faizinin Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna köçürülməsi barədə müraciət edib. O, bu

addımı ilə müharibə vəziyyətində, 1 milyon məcburi köçkünə olan Azərbaycanda xeyriyyə aksiyası keçirmək nümunəsi göstərdiyini bildirib. Həmçinin, bildirilib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası dəfələrlə belə aksiyalar keçirib. Azərbaycanda Silahlı Qüvvələrə Yardım Fondu vardır. Ən şərafli, əhəmiyyətli və xeyirli xeyriyyə hərəkatı o olardı ki, Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna dəstək məqsədilə xeyriyyə aksiyası keçirilsin.

Rövşən RƏSULOY

“Xalq sənətkarlığı və kreativ sənaye” adlı konfrans keçirilib

Düənən Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən keçiriləcək I Respublika Sənətkarlıq Festivalı çərçivəsində Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzi Atatürk Mərkəzində “Xalq sənətkarlığı və kreativ sənaye” adlı konfrans təşkil edib. Konfrans UNESCO-nun İrs Komitəsinin 43-cü Sessiyası çərçivəsində baş tutub.

Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin direktoru Asif Usubəliyev çıxış edərək, konfransın respublikamızda sənətkarlığın inkişafı, bu sahə ilə məşğul olan şəxslərin, təşkilatların, özəl müəssisə və digər təsisatların dəstəklənməsi, onların sərgi və satış imkanlarının artırılması, gənc nəsillə qədim əl işləri sənətinin öyrədilməsi məqsədi ilə keçirildiyini bildirib.

Konfransda Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rəssamlıq fakültəsinin dekani, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Sevil Kərimova “Mədəni irs və kreativ sənaye”, Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin Elmi katibi Cavid Əliyev “Lahıc misgerlik sənəti: mədəni irs və sənətkarlıq harmoniyası” mövzusunda, şöbə müdiri Nureddin Babazadə “Kreativ sənaye və mədəniyyət” və başqaları müxtəlif mövzularda məruzələrlə çıxış ediblər.

Konfransda çıxışlar sənətkar Yusif Hacıyevin, Sumqayıt Gənclər Evinin rəngkarı Nigar Qurbanovanın və digər sənətsünaslar və sənətkarların çıxışları

ilə davam etdirilib.

Çıxış edənlər qeyd ediblər ki, ölkəmizdə əl işləri sənətinin üç min ildən artıq zəngin tarixi vardır. Azərbaycan sənətkarlarının istehsal etdikləri qədim və orta əsrlərə aid onlarla xalçaçılıq, misgerlik, duşuculuq, dəmirçilik məhsulları, əmək alətləri dünyanın ən məşhur muzeylərinin eksponatlarına çevrilmişdir.

Azərbaycan sənətkarlığı bu gün beynəlxalq miqyasda milli mədəniyyətimizin tanınması üçün mühüm vasitədir. Xarici dövlətlərdə təşkil olunan müxtəlif sərgi, konfrans və aidiyyəti digər tədbirlərdə mədəni irsimizin nümayişində sənətkarlıq məhsulları əhəmiyyətli rol oynayır.

Vurğulanıb ki, ölkə rəhbərliyinin, Heydər Əliyev Fondunun milli mədəniyyətimizə göstərdiyi yüksək qayğı və diqqətin nəticəsidir ki, respublikamızda mədəni sənaye öz inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Aparılan məqsədyönlü siyasət nəticəsində, milli sənətkarlıq nümunələrinin və onların hazırlanması texnologiyasının da daxil olduğu on bir qeyri-maddi mədəni irs nümunəmiz UNESCO-nun “Bəşəriyyətin Qeyri-maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ Siyahısı”na, ikisi isə “Təcili qorunmaya ehtiyacı olan qeyri-maddi mədəni irs Siyahısı”na daxil edilib.

Konfrans təltifetmə mərasimi ilə başa çatıb.

ZÜMRÜD

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavirləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**
Tiraj: 4600